

V některých věcech mě stačí nat'uknout, u cestování to platí obzvlášť. Třeba si někde přečtu článek o zajímavé zemi, a už vytahuji atlas světa a skoro i kupuju letenky. Tentokrát jsme slavili moje narozeniny a Jana, se kterou jsme absolvovali putování po Thajsku, mezi řečí nadhodila, jestli bychom nejeli do Indie, přičemž zmínila hlavně pláže v jakémsi Goa. Do té doby mě to nikdy nenapadlo, ale v tu chvíli jsem vystřelil k PC a na internetu začal hledat obrázky. Chytil jsem se a už nepustil. Začal jsem kupovat průvodce (jednoho s hodně obrázky a druhého – bibli cestovatelů Lonely Planet – s praktickými informacemi), mapu a hlavně pátrat po zkušenostech ostatních cestovatelů na internetu. Indie je obrovská země, která má co nabídnout, takže vybrat místa, na která se zaměříme, bylo docela náročné. Postupně jsem s těžkým a stále těžším srdcem vyškrtával jednu destinaci za druhou, až jich zůstal počet, který by se měl dát za tři týdny zvládnout. Pak už zbývalo dozvědět se o nich co nejvíc, pochopit indický jízdni řád vlaků a připravit aspoň hrubý plán cesty. A to mě prostě baví.

Čím víc jsem se o Indii dozvídal, tím víc jsem se těšil, ale taky některých věcí bál. Nemoci, špína, davy lidí, indické jídlo (nemám rád pálivé), indický záchod (souvislost s předchozí položkou se nabízí), autobusy a vlaky... Utěšovalo mě složení naší expedice, ve kterém bychom měli všechny nástrahy zvládnout – spolu se mnou Libor, zmíněná Jana a ještě jedna Jana. Pro lepší orientaci Jany překřím na Klaudyji a Vety.

Odlet (čtvrtek 16. listopadu)

Holky byly ještě ve čtvrtek v práci, my si radši vzali dovolenou, abychom se moc nestresovali – mně stačí ke stresu představa, že se musím někam sbalit, obzvlášť na téměř měsíční cestu. Ačkoli ještě ve středu panovalo nádherné počasí, ve čtvrtek už od rána byla hnusná hustá mlha. Ta bohužel vytrvala až do večera, takže skoro všechny lety z ruzyňského letiště byly opožděny. Nevěděli jsme, jak dlouho budeme čekat, tak jsme si pro jistotu v Duty free koupili několik lahví zahřívadel. Nakonec jsme odletěli s dvouhodinovým zpožděním a do přestupního Curychu dorazili (po nejhladším přistání, jaké jsem kdy zažil) tak akorát v čase, kdy je ideální uložit se ke spánku. V tomto případě na sedačky v letištní hale. Každý jsme zabrali jednu řadu. Vzhledem k tomu, že žádný z obchodů už nebyl otevřený, museli jsme se spokojit se zásobou řízků (v případě nás kluků) a domácích sendvičů (v případě holek) a již zmíněných zahřívadel. Ráno už to bylo lepší, zašli jsme k úžasné černošce na výtečné borůvkové muffiny, údajně vynikající kapučino a kvalitní mátový čaj. Takto posílnění jsme se vydali na delší část cesty směr Indie. Let byl naprosto hladký, strava výtečná. Jen nás překvapilo, jak staré mají ve Swissu letušky. Na druhou stranu asi nejsou nějak extra zkušené, když se jedna z těch vrásčitých paní podivovala nad tím, že si tři čtvrtiny naší expedice objednaly kávu a Baileys, přičemž oba nápoje spojily v jeden. Učenlivá ale byla, protože při dalším občerstvovacím kolečku už nám Baileys nabízela ke kávě automaticky a já ho dostal dokonce i k čaji.

Přilet a první noc v Indii (pátek 17. listopadu | sobota 18. listopadu)

Po více než čtyřadvaceti hodinách od chvíle, kdy jsme se odlepili z ruzyňské ranveje, jsme bezpečně přistáli ve městě, které má víc obyvatel než celé Česko – v Bombaji, jejíž nový oficiální název je Mumbai. Ten sice zní o něco méně zlověstně než název původní, ale místní si na něj stejně zatím moc nezvykli.

Už při procházení chodbou letiště jsme zpozorovali rozdíl mezi Curychem a Bombají. Uvítalo nás nejen skromnější a méně sterilní vybavení, ale také vlhký a jakoby zatuchlý vzduch. Čekání na batohy se zdálo nekonečné, ale nakonec ty naše čtyři zaigelitované mumie dorazily v plném počtu a v pořádku. Vyměnili jsme peníze a zaplatili předplaceného taxíka. Když jsme vyšli před letiště, ucítili jsme takový zvláštní zápach, ale než jsme vůbec stihli začít přemýšlet, co může tak divně smrdět, už nás obsypaly hordy taxikářů a naháněčů. Jeden z nich nám sebral potvrzení

o zaplacení taxíku a někam nás vlácel. Nevěděli jsme, jestli je to podvodník, nebo jsme ve správných rukou, ale nějak nebyl čas mezi oběma možnostmi váhat. Chlápek nás dovedl k autu, jehož číslo souhlasilo s číslem na papíře, takže jsme se trochu uklidnili. Tedy na chvíli. Místní taxíky jsou totiž dost malé, a to včetně kufru. Vůbec nehrozilo, že by se do něj vešly naše bágly tak, aby se dal zase zavřít. Takže přišel ke slovu provaz a my se pohledem s našimi movitostmi začali loučit. To jsme ale ještě nevěděli, co nás čeká. Nastoupili jsme a zjistili, že řidič někam zmizel. Mezitím chlápek, co nás k němu zavedl, začal otravovat, že chce bakšiš. Byl otravnější než ten smrad, co se nám vrýval do nozder, ale nakonec se našťěstí řidič znovu objevil a my nechali dědka bez bakšiše lamentovat před letištěm. Na mě zbylo místo vepředu. Hlavu jsem měl několik málo centimetrů od předního skla, kolena šolíchala palubní desku a marně jsem hledal bezpečnostní pás. To mě trochu vyděsilo – u nás doma se připoutávám i na padesátimetrovou jízdu a tady... Utěšovalo mě snad jedině to, že se stejně nemůžu ani hnout, takže nemám kam vylítnout. A pak to začalo.

Popsat jízdu dopravním prostředkem po indickém městě nelze. To se prostě musí zažít. Přednost má ten, kdo víc troubí. Troubí všichni a pořád. Nechápu, jak se pozná, kdo troubí na koho a proč. Všude mraky taxíků, rikš, bicyklů, nákladňáků, autobusů. Kličkujeme mezi nimi neuvěřitelným způsobem. Míjíme je o centimetry, někdy snad i o milimetry. V okýnku našeho auta se občas málem objeví čísi ruka nebo hlava. Šok, který zažíváme, nám snad ani nedovolí se bát. Jen se smějeme, divíme, nevěříme a ze mě každých pět vteřin vypadává „ty vole“. Pak se dostáváme do trošku klidnější oblasti, kde na nás ale čeká další z tvář Indie. Kolem silnice jsou navršeny haldy odpadků a mezi nimi spí lidé. Těžko říct, jestli jsou všichni ještě živí, jsou většinou zabalení jako mumie. Není to příjemný pohled. Už jedeme docela dlouho a začínáme si být nejistí, jestli jedeme správně. Podle mapy to má totiž být na nádraží, kam směřujeme, kousek. Nakonec jsme ale úspěšně, živí a zdraví, v cíli.

Asi každý máme nějakou představu o tom, jak vypadá nádraží ve velkoměstě. Na Kurla Terminalu v Bombaji jsem si svou představu rozšířil. Uvítala nás špinavá, zašlá hala, v níž byl stánek s občerstvením a pak už jen podlaha. Tedy ona ta podlaha vlastně nebyla ani vidět, protože na ní ležel jeden člověk vedle druhého. Takový lidský koberec. Nevěřicně jsme na ten výjev zírali a přemýšleli, kde a jak strávíme těch asi 7 hodin, které nám zbývají do odjezdu vlaku. Byla skoro půlnoc... Tu se k nám ale přihnul jakýsi člověk a zavedl nás do „čekárny pro cestující první třídou“, prý tam bude pro nás bezpečněji. Vůbec jsme neměli v úmyslu mu prozradit, že nemáme lístky do první třídy, ale do obyčejného sleeperu (lehátkového vozu), který je jednou z nejlevnějších tříd indických vlaků. Čekárna měla asi deset metrů čtverečních, ale hlavně několik židlí! Na zemi už se taky válelo pár budoucích cestujících, my zabrali čtyři sedačky. K čekárně byl připojen záchod. Představte si toaletu v nejzaplivanější putyce, kterou znáte, zhoršete to tak pětkrát a můžete si aspoň z poloviny představit, jak vypadal. Po chvíli k nám přichází hodně stará paní v bleděmodrém sáří a Vety cpe do rukou velkou knihu. Prý se tam máme zapsat. Vůbec nevíme proč. Chce i nějaké číslo. Tak jsme si ho vymysleli. Později pozorujeme, že někteří nově příchozí tam sice taky něco píšou, ale většina se k moudré knize ani nepřiblíží. Zvláštní systém.

Poprvé kupujeme indickou balenou vodu. Libor tvrdí, že chutná nějak mazlavě, až mám skoro strach se napít. Já při prvním loku pocit mazlavosti nemám a hlavně mám žízeň, takže po kratičkém zaváhání riziko podstupuju. Koneckonců, záchod je po ruce a dřepět tu budeme ještě dlouho. On to vlastně není jen záchod, ale pro Indy i koupelna (u nás by se takhle jedno malé umývadlo asi nazvat nedalo). K ránu se dveře netrhnou a jeden Ind střídá druhého při ranní hygieně. Někteří si jen čistí zuby, jiní to vezmou pěkně z gruntu a po nádraží pobíhají jen s ručníkem kolem pasu. Jeden z těch, kteří s námi sdílejí čekárnu, dokonce otevírá svůj kufr plný nažehleného prádla a kompletně se převlíká. Najednou si připadáme jako ty největší špíny. Zuby si tady čistit odmítáme a cokoli dalšího už nepřichází v úvahu vůbec. Vlastně jsem si už tady všiml, že ačkoli je v Indii hodně špíny, chodí Indové v naprosté většině čistě a upraveně oblečení. Nemluvě o péči, kterou věnují svým vlasům. Zajímavý paradox.

Ani nevím, jak jsme tam těch několik hodin přežili. Když jsme odcházeli z čekárny, stará paní v modrém k nám natahovala ruku a dožadovala se bakšiše. V tu chvíli mi došla funkce velké knihy – babka si přece musí ten bakšiš nějak ospravedlnit. S hrdostí a přezíravostí cestujících první třídou bábu odmítáme a jdeme hledat vlak, ve kterém máme strávit nejméně třicet následujících hodin.

Vlak do Varanasi jsme našli rychle. Byl to asi ten nejdelší vlak, jaký jsem kdy v životě viděl. Takže následoval další úkol – najít náš vagon. Lístky jsme měli koupené předem přes internet. Po pár minutách nacházíme spací vůz číslo dva, na kterém je vylepen seznam cestujících. Jsme tam! Je to zvláštní pocit. A hlavně uklidňující – přes počáteční

mírnou skepsi se zdá, že aspoň něco v Indii skutečně funguje. Spací vagon vypadá trochu klaustrofobicky, ale čekal jsem, že to bude i horší. Poněkud znepokojivě působí mříže, které jsou na každém okně. Jsou tam namontovány jako ochrana proti lidem zvenčí, ale raději hodně rychle zaháníme představu, že by v tomhle vlaku třeba hořelo... Usedáme na svá místa a netrpělivě čekáme, koho nám osud přidělí coby spoléčníky na tak dlouhou cestu. Pánové sedící naproti přes uličku vypadají docela slušně. Než se dočkáme našich dvou přísedících, máme čest s prvními žebračky, kterým neunikla přítomnost „bílého masa“ a zkoušejí své štěstí. Neoblomně, vytrvale, ale marně. Už před odletem jsme se shodli, že buď budeme obdarovávat všechny žebračky (což by nakonec udělalo žebračky z nás), nebo žádného. Jak rozlišit, který si almužnu zaslouží a který ne?

Vlak se rozjíždí. Přesně na čas. Míjí nás plné příměstské vlaky, ve kterých stojí lidé i tam, kde obvykle bývají dveře. Žádné tam ale nejsou. Také si všímáme, že v každém takovém vlaku jsou vagony určené jen pro ženy. Mezitím se začínáme radovat, že k nám možná dlouho nikdo nepřistoupí a konečně si užijeme trochu pohodlí. Omyl. Hned na další zastávce nám tuhnou úsměvy. Pro jistotu zopakují: v našem „kupé“ (představte si kupé v našem vlaku, ale bez dveří a naproti přes uličku jsou ještě další dvě sedačky) zbývají 2 místa. Slovy dvě. Najednou nás ale přepadá rodinka (nezdráhám se použít přívlastku cikánská), která sice čítá dva dospělé, ale k tomu ještě pět dětí. A zřejmě se stěhují. S sebou totiž vláčejí velký barel, dva obrovské pytle snad s nádobím a asi čtyři pytle s nějakým zrním nebo čím... Zlý sen. Pech. Jinak se to nazvat nedá. Doufáme, že je to omyl, že přijde průvodčí a vyžene je. To se ale bohužel nestane. Copak o to, děcka jsou roztomilá, ale je jich moc, nemají kde být a – trošku předběhnu – celou cestu se průběžně počurávají, pokakávají a zvracejí. Nervy máme na pochodu a když se večer matka uvelebí na lehátku, které jí nepatří (zabrala ho pánovi, který se šel dobrovolně mačkat s druhým pánem na jedno lehátko), a své batole odloží na naši sedačku, Klaudyja už to nevydrží a spustí na ni, ať si laskavě to dítě vezme k sobě, protože my chceme spát. Matka se směje, snad i dělá nechápavou, ale především nehodlá nic takového udělat. Jeden ze dvou pánů jí zřejmě překládá, co jí říkáme (do toho jsem se totiž přidal i já s tím, že už jsme dvě noci nespali a dneska tedy rozhodně spát chceme a potřebujeme). Nakonec ustoupí a dítě si bere k sobě. Ostatní děcka ukládají na jedno horní lehátko. Druhé je zaplněné jejich haraburdím, takže táta si nemá kam sednout, natož lehnout. To je nám ale jedno a jdeme spát. V průběhu noci nám na lehátku tu a tam někdo přibude – některé z dětí nebo táta, který nemá kam složit hlavu obalenou hadrem kvůli průvanu a celou noc se stará o děcka, přikrývá je apod.

Cesta indickým vlakem by nebyla tím pravým bez neustálého procházení prodavačů všeho možného. Jakmile vlak zastaví ve stanici, z nástupiště vtrhnou do vlaku pokřikující chlapci a nabízejí knížky, časopisy, žvýkací tabák (používá se tady podstatně víc než cigarety, ty jsme u Indů skoro vůbec neviděli) a především jídlo a pití. Nejvíc řvou ti, co s sebou nosí špinavou plechovou konev, pár kelímků a halekají: „Čaj čaj čaj čaj čaj“. Přes den se to ještě dá snést, ale když se vám v noci konečně podaří aspoň na chvíli usnout a do toho vám skoro do ucha někdo ječí pětkrát „čaj“, máte sto chutí koupit si spíš pivo a lahvi pak praštit čajnosiče po hlavě. Zásoby řízků a sendvičů došly, takže jsme se museli osmělit a vyslat Libora s Klaudyjí, aby na jednom nástupišti nakoupili za směšnou částku nějaké jídlo. Do roztomilých tácků a do novin jsme dostali cosi, co mohla být polívka nebo taky omáčka, nějaké smažené kousky a zajímavě upravené brambory. Přes prvotní obavy musím říct, že jídlo bylo výtečné. Škoda, že Klaudyja část shodila na zem ještě dřív, než jsme se do něj pustili.

Ve stanicích se také k oknům vlaku sbíhají čumilové a žebrační. V takových chvílích mříže na oknech vítáme. Indické vlaky totiž nemají schody, takže okna jsou dost nízko nad zemí. Někteří jsou zmrzačení, někteří odporní na pohled, někteří zábavní (třeba babka, která skrz mříže natahuje ruku až k nám a povzbuzuje: „Come on, baksis, come on!“). Navštívit nás přišel také krotitel kober i s kobrou. Něco takového jsme vůbec nečekali, takže když chlapík zničehonic mává kobrou Vety před nosem, zavládne mezi námi mírné zděšení. Z vlaku také vidíme běžný život Indů – špinavé rozpadlé chatrče nebo jen pár tyčí s vlnitým plechem místo střechy, ohníčky, na kterých vaří jídlo atd. Libor zkouší něco z toho natočit, ale je to nepřenositelný zážitek. A nesmím zapomenout ani na transsexuály v zářivých sáří vrhající na nás lascivní pohledy a někdy i méně či více letmé dotyky.

Na noc si pro jistotu dáváme bágly pod hlavu (jinam stejně ani dát nejdou) a ještě je zajišťujeme zámkami na kola, které s sebou vláčíme. Nejsme ale nijak přehnaně paranoidní, tohle tu praktikují i místní a na každém nádraží mají na stáncích spousty řetězů určených speciálně pro tenhle účel.

Druhý den nás v jedné z posledních zastávek před Varanasi opouští rodinka, kterou jsme tak důvěrně během cesty poznali, a my máme konečně každý kousek místa pro sebe. Jen pod jednou sedačkou zůstal jakýsi pytel – sami sebe uklidňujeme, že je tam určitě zrní...

Varanasi (neděle 19. listopadu)

Do Varanasi dojíždíme s tříhodinovým zpožděním, takže jsme ve vlaku nakonec strávili třiatřicet hodin. Toužíme po sprše, po posteli a po pořádném jídle. Na nádraží si bereme taxíka a chceme se nechat zavést do hotelu, který jsme si vybrali v Lonely Planet. Taxikář je upovídaný, umí dobře anglicky a pořád zdůrazňuje, že je čestný a nechce nás obalamutit jako všichni ostatní. Do hotelu nás samozřejmě zaveze, ale radši by nám doporučil jiné místo. Začínáme tušit habad'ůru. Taxikáři a rikšové v Indii totiž často dostávají od některých hotelů a ubytoven provizi za každého turistu, kterého jim přivezou. Provize se samozřejmě musí někde projevit – v ceně za ubytování. Trváme tedy na tom, aby nás zavezl do vybraného hotelu. Ano, zaveze, ale taky nám chce ukázat ten druhý a nechá na nás, pro který se rozhodneme. Ten „náš“ je sice přímo na ghátech, což je největší atrakce města, ale auta tam nesmí, takže budeme muset jít kus pěšky a navíc prý není tak udržovaný jako Yogi Lodge, který nám doporučuje. Dobrá, podíváme se na oba, ale nejdřív chceme vidět ten náš. Nečekal jsem, že Varanasi bude tak velké město, zastavujeme asi až po patnácti minutách. Zjistíme, že nás oproti domluvě zavezl nejdřív ke svému zdroji příjmů. Co se dá dělat, když už jsme tady, jdeme to s Klaudyjí omrknout. Špinavou uličkou, kde odpočívají krásy a jejich exkrementy, se za chvíli dostáváme k ubytovně. Ukazují nám dva pokoje, jeden levnější, druhý dražší, zavádějí nás i na terasu s poměrně zajímavým výhledem. Klaudyja chce zůstat, já bych sice radši viděl i ten druhý hotel, ale únava a nechut' handrkovat se vítězí, takže zůstáváme.

Lepší pokoj mají nakonec jen jeden, holky nechtějí zbytečně utrácet, takže si berou ten levnější (v přepočtu za 200 Kč). Oba jsou čisté, mají vlastní koupelnu, evropský záchod. Náš (250 Kč) poskytuje i klimatizaci a televizi. Na recepci nám nabízejí organizovanou ranní plavbu lodičkou po Ganze za sto rupií (= zhruba padesát korun) na osobu, ale my takové nabídky z principu hrdě odmítáme.

Každý večer se na ghátech koná ceremoniál, kterým se „uzavírá“ Ganga. Podle taxikáře by měl trvat od sedmi do osmi. Máme ještě chvíli čas a především já umírám hlad, takže navrhuji, abychom se nejdříve navečeřeli. Ostatní jsem ukecal a už sedíme v restauraci na terase ubytovny, objednáváme si jídla, jejichž indické názvy příliš nevypovídají o jejich složení, a čekáme. Tu a tam se objeví nějaký komár, ale podle toho, co jsem četl na internetu, jsem se obával podstatně většího množství dotěrného a někdy i nebezpečného hmyzu. Čekáme dlouho, malá ručička hodin už dorazila na sedmičku a my jsme stále bez jídla. Pro jistotu se ptáme, dokdy trvá ceremoniál. Do půl sedmé. A sakra. Nějak mě z toho přešel hlad, zasypávají mě výčitky svědomí, kaji se a ve skrytu duše doufám, že podobné „štěstí“ nebudeme mít v průběhu celé expedice. Jídlo asi po hodině čekání dorazilo. Pochutnali jsme si a unaveni se odkolíbali do pelechů. Nejen že jsme unavení a nevyspalí, ale ráno brzo vstáváme, čeká nás plavba po Ganze při východu slunce. Pokud bychom i tohle prošlihli, pak jsme se těch třiatřicet hodin trmáceli úplně zbytečně. Lístek na vlak totiž máme už na další den.

Varanasi – den druhý (pondělí 20. listopadu)

Kupodivu jsme všichni včas vstali a před půl šestou už budíme pikolika na recepci, aby nás pustil ven. Ptá se, jestli nepůjdeme na projížďku hromadně, ale my znovu s díky odmítáme. Vycházíme do temné uličky a po asi dvaceti metrech se na nás Klaudyja otočí s vyděšeným výrazem a navrhuje pokorný návrat a připojení se k organizované skupině. Chvilku váháme, ale je pravda, že je ještě tma, pouliční osvětlení se zdá být naivní sci-fi a neznáme cestu, takže nakonec všichni souhlasíme a trochu trapně se vracíme. Skupina turistů není našťěstí tak velká, celkem je nás osm. Po chvíli čekání na jednu Američanku, které nový obličej zřejmě trvá trochu déle, vyrazíme směrem ke Ganze. Při průchodu křivolakými temnými uličkami musíme dát Klaudyji za pravdu, tady bychom se asi těžko vyznali. Na druhou stranu nemáme loďku jen sami pro sebe a při plavbě pak mnohokrát proklínáme střídavě různé národnosti, podle toho, který z přisedících nám zrovna leze do záběru nebo na nervy či si stoupá tak, že loďka málem nabere pár litrů posvátné, leč bakteriemi prosáklé Gangy.

Ještě jsme se ani pořádně neusadili na malé vratké lod'ce a neodrazili od břehu, když nám malý klučina rozdává tácky se svíčkou. Máme si něco přát, a pak svíčku pustit na volnou plavbu po Ganze. Romantika ve svitu svíček. A každý vysolí pětadvacet rupií. Starý převozník bere za vesla a už se necháme unášet na jemných vlnkách Gangy. Je těsně před východem slunce, vidíme na jednom břehu gháty (schody do vody), kam až nám oko dohlédne na obě strany, na druhém břehu – nic. Země je tam prý prokletá, takže neobývaná. Každou chvíli se tam ale má vynořit slunce, takže jsme jak na tenise a díváme se střídavě na gháty a na prokletý břeh. Na ghátech už je živo. Lidé se modlí, koupou, plavou, později i perou a suší prádlo. Vychází slunce a my fotíme a natáčíme obě strany jak o život. Trochu morbidně se těšíme na kremační gháty. Jsou tu dva, jeden menší a jeden velký. Nesmí se fotit ani natáčet. Veslující stařec je ale shovívavý a jen nás na tuto skutečnost upozorní, přičemž naši dětinskou snahu být při focení a natáčení nenápadní pak už ponechává bez povšimnutí. Cestou spatřujeme i mrtvolu ležící těsně u břehu. Je to pohled nechutný, ale zvítězil v nás duch turisty a cvakáme spouštěmi. V tu chvíli je mi za nás trochu trapně, ale tomu člověku už to zřejmě stejně nevadí... Plujeme naštěstí celkem dlouho (asi dvě hodiny), jednou tam a jednou zpátky, takže jsme si aspoň vystřídali strany. Byl to úžasný zážitek, nepopsatelná atmosféra. Ted' zpětně si říkám, že bych to chtěl určitě prožít ještě jednou a nechat fot'ák doma. Prostě jen sledovat lidi a vychutnávat si to.

Vracíme se na ubytovnu, balíme, ukládáme bágly do úschovny, snídáme a vyrážíme na procházku po ghátech a po staré části města. Kouzlo a mystika už trochu vybledly v přímém svitu slunce, ale i tak je stále co pozorovat. Například filmaře, kteří tu natáčejí, spoustu obchodníků, lidí, kteří se ještě i ted' koupají... Bohužel jsme terčem velkého hejna dotěrných obchodníků, kteří nás oblažují svými nabídkami na každém kroku. Všechno odmítáme, jen holky si kupují nějaké náramky a já se nechal hloupě nachytat. Spousta lidí se nás pořád dokola ptá, odkud jsme (často si vymýšlíme, nejvíc používáme jako zástěrku Island), jak se jmenujeme, někteří dokonce pak ani nic nechtějí – to jsou ale spíš výjimky. Jeden takový se ke mně přichomítnul. Ptá se, jak se jmenuju, po pravdě odpovídám, on se mi také představuje a podává mi ruku. Nechci být neslušný, takže gesto opětuju. To jsem ale neměl dělat. Ve chvíli, kdy moje dlaň spočinula v jeho, okamžitě mi ji začal masírovat. Bránil jsem se. Marně. Po ruce přišla na řadu paže, krk, hlava... Ačkoli to bylo fyzicky velmi příjemné, vzpouzel jsem se a chtěl nezvaného maséra co nejrychleji setřást, ale držel mě tak pevně, že to bez násilí nešlo. Nakonec jsem byl hodně razantní a vyvlékl se. Jak jsem očekával, vyžadoval za svou práci odměnu. Ptám se kolik, oceňuje se na sto rupií. Za to bych měl tři obědy, takže pohoršeně odmítám, dávám mu patnáct rupií a rychle se od něj vzdaluju.

Když byl na dohled velký kremační ghát, začal nás otravovat asi třináctiletý kluk se dvěma staršími kamarády v zádech. Byl nesetřesitelný. Nepomáhaly prosby ani výhrůžky. Pořád dokola omílal, že na kremační ghát nesmíme, ale že se můžeme dívat z balkonu, kde je prý spousta turistů. Žádné turisty jsme tam neviděli, takže tam jsme odmítali jít. Kolemjdoucího policisty se pro jistotu ptám, jestli skutečně po tomto ghátu nesmíme procházet, ale dostává se mi naprosto neurčitě odpovědi. Neriskujeme a vše pozorujeme jen z mírného povzdálí. Hořící vatra, mrtvá zabalená těla... Přistupuje k nám stařík vládnoucí velmi dobrou angličtinou a vypráví nám, jak to všechno funguje – kdo se neupaluje (ženy, lidé uštknutí hadem), kolik je potřeba dřeva, kolik dřevo stojí... A už je to tady – máme prý přispět na dřevo. V tuhle chvíli začínám nabyvat přesvědčení, že jakmile se s námi dá kdokoli v Indii do řeči, nakonec vždycky skončíme u toho, že po nás něco chce. Budu trochu předjímat, ale můžu potvrdit, že ve většině případů je to pravda. Holky mu nabízejí nějaké peníze, ale on chce víc, takže znechuceně odcházíme.

Po nějakém čase se dostáváme k menšímu kremačnímu ghátu. Tady můžeme všechno pozorovat z malé terasy přímo nad vatrou, jsou tu na to i lavičky. Nikdo nás tu neotravuje a všechno vidíme jako na dlani. Otravný je pouze kouř, který nás při určitém směru větru využívá. Když se dostatečně pokocháme, vydáváme se na procházku do starého města, které se rozkládá hned za gháty.

Vítá nás tržiště plné lidí, hluk, rikši, žebráci, krávy (těch bylo ale dost i na ghátech, kromě nich také koz a psů). Procházíme mumrajem, nasáváme atmosféru a jedním očkem se snažíme najít internet. Po několika marných pokusech, kdy zjišťujeme, že cedule s nápisem INTERNET ještě neznamená, že v budově skutečně internet je, se konečně uchylujeme do miniaturní místnůstky, kde mám problém vzpřímeně stát, a u dvou poměrně rychlých strojů (ovšem s asi třináctipalcovým monitorem jako všude, kde jsme se pak k internetu dostali) se poprvé spojujeme s domovem po síti. Ve městě jsme si všimli dvou zajímavostí – lisu na cukrovou třtinu, ze které se vyrábí třtinový „fresh“ (tehdy jsme ještě neměli odvahu ho vyzkoušet), a také toho, že policisté tu místo obušku používají

bambusovou tyč, kterou například neposlušné cyklorikši prostě přetáhnou po zádech. Klidně bych se přimlouval za zavedení bambusů i u nás.

Po procházce městem se vracíme do ubytovny, dáváme si oběd a objednávat taxi. Bohužel se dozvídáme, že ve městě je dopravní zácpa a taxi se k nám včas nedostane, takže na ulici odchytáváme dvě rikši. Zácpa byla skutečně hustá, výpary z výfuků nesnesitelné a jízda opět adrenalinová. Naštěstí se u nádraží všichni opět ve zdraví shledáváme a jdeme se uhnížit do vlaku směr Agra. Na nádraží potkáváme první Čechy, a to hned tři páry. Všichni samozřejmě jedou také do Agry. Tentokrát nás čeká „jen“ čtrnáct hodin jízdy. Vše probíhá celkem v pohodě, žádná rodinka nás nepřepadla, i když pro změnu zbývající osazenstvo vagonu bylo jakési podivné. Vedle nás neustále hlučila nesympatická muslimská skupinka, jejíž pánská část se honosila dost zvláštním odstínem barvy na vlasy – něco mezi brazilským pomerančem a henou. Později zjistíme, že je to v Indii teď zřejmě velká móda. Vlastně ta jízda nebyla tak úplně v pohodě. Vlak se hodně kymácel ze strany na stranu, hlavně při větších rychlostech to nebylo nic příjemného. Chvillemi jsem se bál, že vykolejíme, a v nejvypjatějších chvílích jsem se pevně držel řetězu, na kterém bylo zavěšeno moje lehátko.

Agra (21. listopadu)

Ve vlaku se domlouváme, že pokud přijedeme do Agry podle jízdního řádu, tedy kolem šesté ráno, vydáme se hned do Taj Mahalu. Pokud ale dorazíme se zpožděním, nemá to smysl a tuhle lahůdku si necháme až na další den. Zpoždění nebylo tak hrozné, nicméně Taj Mahal si zatím prohlédneme jen z vlaku. Už i to je impozantní a tak trochu mystický pohled a chováme se při tom jako malá děcka, která v hračkářství spatří svou vysněnou hračku. Na nádraží na nás halekají dvě slečny, po chvíli Liborovi a mně dochází, že to jsou kamarádky Klaudivy, se kterými jsme se měli sejít už ve Varanasi, ale nějak k tomu nakonec nedošlo.

Nasedáme na rikši a necháváme se odvézt do části města, která se nachází v těsné blízkosti Taj Mahalu. Zkoušíme se ubytovat tam, kde zmíněné slečny (Hanka a Janča), ale nevyšlo to, takže své bágly skládáme v nedaleké ubytovně s honosným názvem Sai Palace a především se střešní restaurací nabízející výhled na slavný klenot z bílého mramoru. Kocháme se, fotíme, objednávat si oběd a posloucháme vyprávění Hanky s Jančou, které už po Indii putují několik dní. Slunce peče, ale kuchaři asi moc ne, protože ani po hodině se nám nic nenesou. Odvážně mířím do kuchyně zjistit stav. Naštěstí mě kuchyň neměla čím šokovat a jsem ujištěn, že jídlo bude za chvíli připraveno. Vše prý vaří z čerstvých surovin, takže nejspíš museli pro hrášek na tržnici.

Po dobrém obědku jedeme rikšou zpátky do města, kde potřebujeme nejdřív sehnat lístky na autobus do Jaipuru na druhý den. Po úspěšném vyřízení míří naše kroky k tzv. Červené pevnosti, kterou chceme navštívit. Je to nějaký ten kilometr a neustále musíme odrážet nekonečné halekání rikšů a taxikářů, kteří zřejmě nejsou zvyklí na pochoduující bílé turisty v této části města. Tedy ne že by jinde halekali méně, ale tady a teď jsme skutečně jediní. Stejně úporné jsou ale i pohledy Indů na naše děvčata, která díky svému lehkému letnímu oblečení odhalují podstatně více, než na co jsou domorodci zvyklí. Radši celou cestu kontroluju, zda jsme stále v plném počtu.

V Indii je pro nás hodně levně, ale jestli jsme tu za něco utratili hodně peněz, tak to bylo vstupné do památek. Některé byly za pakatel, některé dokonce zadarmo, někde sice požadovali nízké vstupné, ale o to vyšší poplatek za foták a kameru. A v podstatě všude měli ceny pro zahraniční turisty několiknásobně vyšší než pro Indý. To je příklad i pevnosti v Agře (Agra Fort, Červená pevnost), kde cizinci zaplatí tři sta rupií, kdežto domácí pouhých dvacet. Nic s tím ale nenaděláme, jsme tu za poznáním, a to holt něco stojí.

Pevnost je velmi dobře udržovaná, nabízí řadu zajímavých staveb a zákoutí. Také tady se setkáváme s podnikavou babkou. Tentokrát sedí u vchodu do prostor, kde se musí zouvat boty, a když se vracíme zpátky, požaduje bakšiš za jejich hlídání. Lidé jsou tu v tomhle ohledu neuvěřitelně vynalézaví. Z jedné části pevnosti je výhled na Taj Mahal, takže se opět kocháme, fotíme a těšíme na zítřka. Poprvé se nám tu stává, že nás indiští turisté žádají, jestli se s námi můžou vyfotit. Od té chvíle už nás to nemine na žádném z navštívených míst.

Po prohlídce pevnosti se na nás sesypou rikšové a prodavači ze stánků přes ulici. Jsou dotěrní jak vydrážděné vosy, je to fakt neúnosné, takže se obracíme na patě a jdeme hledat nějakého osamoceného rikšu. Chceme jet jen kousek k mešitě, takže si říkáme, že bychom mohli vyzkoušet cyklorikšu. Domluveno a jedeme. Holky naložil útlý vetchý

stařík a my cestou do mírného kopce obdivujeme, kde se v něm bere tolik síly (dámy prominou). Mešita je pro nás zklamáním, není nijak zvlášť udržovaná, kromě pár žebráků sedících na schodech u vchodu tam nikdo není, čemuž se ani nedivíme. Holčák se ani nechce jít dál, takže nám aspoň hldají boty, což žebráci zřejmě dost nelibě nesou, protože jim tak uchází možný zisk.

Po chvíli se tedy znovu ocitáme v ulicích Agry, procházíme tržištěm a ujistíme se v tom, čeho už jsme si všimli o několik hodin dříve – Agra je ošklivé špinavé město a nebyť Taj Mahalu, není proč tam jezdit. Necháváme se zavést zpátky k ubytovně a jdeme na večer do jedné restaurace s výhledem na Taj, ovšem už je po západu slunce a po pár minutách se Taj Mahal ztrácí ve tmě. Není totiž večer osvětlený, nad čímž nezbyvá než kroutit hlavou.

Agra – den druhý (Taj Mahal), příjezd do Jaipuru (středa 22. listopadu)

Vstáváme kolem páté, musíme se sbalit a těsně před šestou už být u Taj Mahalu. Jednak se chceme vyhnout davům, které tam dorazí později (jedná se především o účastníky zájezdů z Dillí), jednak si chceme tu slavnou stavbu vychutnat při východu slunce a obdivovat různé barevné a světelné tóny, kterými je bílé mauzoleum postupně zkrášlováno. Na recepci nás upozorňují, že dnes se Taj zavírá už v deset hodin dopoledne (jinak je otevřeno od východu do západu slunce), protože tam má přijet čínský prezident. Jsme zvyklí Indům moc nevěřit, takže tuhle informaci bereme s určitou rezervou, ale pro jistotu hbitě vyrážíme. Je to jen kousek, na místě jsme za pár minut.

Před vchodem už je docela dost lidí, překvapivě jsou to v naprosté většině domorodci. Platíme 750 rupií (domácí 20) a vstupujeme přes ochranku. Ta každého dost pečlivě prohledává, musíme vyndat foťáky a kameru z pouzder – a nastává problém. Dovnitř nás nepustí s mobily, dokonce ani USB kabel přes přísné strážce neprojde. Máme si vše dát do úschovny, o které jsem na internetu četl, že ne vždycky člověku vrátí to, co do ní uloží. Docela nás to štve, taky se bojíme, že kvůli zdržení prošvihneme východ slunce. Co se dá dělat, míříme k malému okýnku, u kterého se mačká dav Indů. Mobily nemáme do čeho dát, a tak vytahuju z kapsy ponožky, které jsem si vzal pro všechny případy, a telefony s kabelem do nich soukám. Předtím jsme radši vyndali z mobilů sim-karty. Vše nakonec končí ve skřínce, od které dostáváme klíč, takže to vypadá celkem nadějně. Musíme ovšem znovu projít přes ochranku.

Slunce už vystrkuje růžky, chvátáme tedy k červené vstupní bráně a vstupujeme na místo, odkud se naskýtá krásný pohled na honosnou stavbu. Libor vytahuje kameru a v podstatě okamžitě se u něj objevuje nějaký maník, který mu vysvětluje, že natáčet se smí jen z tohoto místa (to jsme už věděli) a ještě za to musí zaplatit 25 rupií (o tom jsem nikde nečetl). Tahá nás zpátky k bráně a ukazuje nějakou nečitelnou tabuli, která se tam někde asi hodně dlouho válela. Už máme té buzerace tak akorát, takže dědka ignorujeme a vracíme se zpátky. Libor natáčí a drže tak činí v celém areálu, ačkoli je to zakázáno. Pokud ho někdo upozorní, stačí říct „only photos“ a je klid. Tenhle trik bylo první příjemné zjištění dne.

Bylo tam krásně. Nafotili jsme Taj Mahal stokrát jinak, samozřejmě i s námi. Je to všeobecně známá stavba, takže není potřeba se o ní sáhodlouze rozepisovat. Pro mě bylo asi nejhezčí procházet se bosý po chladivém bílém mramoru, mělo to zvláštní tiché kouzlo, i když se nedalo vyhnout všudypřítomnému švitoření návštěvníků. Šli jsme se podívat i dovnitř, kde se nesmí ani fotit, ale ono není co. Je tam jen ničím se vymykající hrobka a skoro tma.

Velmi mile jsem byl překvapen atmosférou, která v areálu panovala. Tipoval bych, že tak devadesát procent lidí byli Indové, ale připadali mi jiní než ti, se kterými jsme se zatím setkávali. Byli příjemní, usměvaví, jediné, co po nás chtěli, bylo společné focení. Dokonce i personál se choval vlídně, radil nám, odkud jsou hezké záběry, fotil nás. Pro nás to byla také velká přehlídka indického ošacení, především dámského. Ženy se nechaly rády fotit, a když náš zájem o ně zpozorovaly, dokonce se několik z nich zvedlo, sestavilo kroužek a začalo tančit a zpívat. Jen pro nás, abychom si je mohli vyfotit a natočit! Pustily se do toho s takovou vervou, až je musela po chvíli rozehnat drsná ochránkyně pořádku. Další zajímavostí byly neuvěřitelně čisté záchody.

A čínský prezident? Měl skutečně přijet, ale my už jsme byli do sytosti pokochaní, takže nás ani nemuseli vyhánět. Vyzvedli jsme si láhev vody, která se rozdává zdarma ke vstupence, prodrali se davem prodavačů nejrůznějších – většinou zrůdných, v lepším případě kýčovitých – v podobě Taj Mahalu, šperků, pohledů apod. a chtěli se ještě najíst, než budeme muset na autobus do Jaipuru. Holky toužily ještě jednou poobědvat s výhledem na Taj, my už ho měli ažaž, takže jsme zakotvili v příjemné restauraci, kterou jsme si vyhlédli už den předtím. Potkali jsme se tam

znovu s Hankou a Jančou a o chvíli později dorazila i naše děvčata. Všechny restaurace s výhledem na Taj Mahal byly totiž kvůli návštěvě čínského státníka zavřeny. V tu chvíli jsme ještě netušili, že nám Číňan trochu zkomplikuje situaci ještě jednou. Možná podvědomě jsme si ale chtěli obalit nervy něčím sladkým, proto nás zaujal jeden krámek, ve kterém si dva sympatičtí chlapíci pohrávali s jakousi zářivě žlutou velkou hmotou, ze které pak vyráběli roztomilé sladkosti. Pár si jich kupujeme a spokojeně si mlaskáme. Pak vyzvedáváme bágly, loučíme se, slibujeme, že řekneme všem našim přátelům, v jak úžasném hotýlku jsme bydleli, a vydáváme se na autobus.

A teď se dostává ke slovu ta další čínská komplikace. Když jsme jeli rikšou na autobusovou zastávku, těsně před námi uzavřeli stěžejní kruhový objezd. Ve hře byly dvě možnosti: buď čekat, jestli ho zase včas uvolní, nebo se vydat na dvacetikilometrovou objížd'ku (aspoň nám to rikšové tvrdili). S každou minutou rostla moje nervozita jako jackpot ve sportce. Čas, ve který jsme se měli k autobusu dostavit – půl hodiny před odjezdem – už dávno uplynul, ale nakonec vše dobře dopadlo a za několik minut už jsme seděli v „deluxe“ autobusu směr Jaipur. Deluxe jsem si do té doby představoval dost jinak, ale aspoň jsme měli každý svoje, celkem pohodlné místo.

Cesta autobusem byla příšerná. Mezi oběma městy se zrovna stavěla nová silnice, takže jsme dost často jeli po písčném pásu, zbytek po asfaltce, která byla stěží dost široká pro dva náklad'áky nebo autobusy. V některých chvílích jsme se ale ocitli v sestavě tří velkých vozidel vedle sebe. Náš řidič měl totiž nutkavou potřebu předjet všechno, co mu přišlo do cesty, ať už bylo v protisměru volno, nebo nebylo. Pevně jsme se drželi opěrátek a s každým osvětleným trochu větším městem také pevně doufali, že už je to Jaipur a naše utrpení skončí. Skoro šestihodinovou cestu jsme nakonec přežili.

Příjezd do Jaipuru pro nás byl docela velké překvapení. Poprvé jsme spatřili značkové obchody, moderní obchodní domy, autosalony, čisté a úhledné kanceláře... Dokonce jsem se začal trochu bát, že už nebudeme zažívat tu pravou Indii a nastane nuda. Následující asi dvě hodiny jsme se ale rozhodně nenudili. Při nákupu jízdenky nás upozorňovali, abychom vystoupili až na konečné zastávce. V Jaipuru ale najednou do autobusu vlítli nějakí lidé a vzbudili v nás dojem, že musíme okamžitě vystoupit, protože autobus jede jinam. Bylo nám trochu divné, že většina ostatních stále sedí na svých místech, ale protože jsme v nastalém zmatku nedostali jednoznačnou odpověď, zda už jsme na konečné, nebo se jede dál, raději jsme vystoupili.

Ochotný muž v turbanu se vyptával, kam míříme. Vyřkli jsme názvy dvou ubytovacích zařízení, které jsme vybrali z Lonely Planet. Klaudyja prosazovala Evergreen, já upřednostňoval Jaipur Inn, nicméně jako správný džentlmen jsem dal přednost dámě. Prohlídka Evergreenu ale nebyla uspokojivá, a tak jsme si nechali poradit rikšou, který působil velmi seriózně a sympaticky, jakýsi guesthouse poblíž. Švábi a mokré matrace na zemi ale nevěstí nic dobrého, takže pokračujeme dál. Začal jsem prosazovat svého favorita, ale rikša jakoby tenhle název hotelu úplně ignoroval. Zavezl nás na další místo, kde ale požadovali dvakrát tolik peněz, než jsme byli ochotni dát. Do toho se jedna z našich dvou rikš porouchala, řidič se ji jal opravovat se sirkou u nádrže, takže Libor raději vytáhl baterku. Závadu se podařilo odstranit a jediný náš problém byl, kde složíme hlavu i zbytek těla. Vzhledem k pokročilé hodině už jsme byli hodně nervózní a také naštvaní, protože nás vozili po všech čertech. Ještě důrazněji jsem se začal domáhat odvozu do hotelu Jaipur Inn, ale další zastávka byla u hotelu s úplně jiným jménem. Vety s Liborem se vrátili z obhlídky pokojů nadšení luxusním zařízením a příznivou cenou, ovšem dost nás odrazovalo, že je hotel úplně prázdný, v zastrčené tmavé uličce daleko od čehokoli. Odmítáme tedy i tuhle variantu a už hodně zvýšeným hlasem požadujeme okamžitě dopravit k hotelu, ke kterému se šéfovi evidentně vůbec nechce. A mně v tu chvíli dochází, že ta akce v autobuse byla jedna velká bouda. Samozřejmě jsme ještě neměli vystupovat, ale tihle chytráci nás vytáhli, aby získali kšeft. Jsem naštvaný, jen nevím, jestli víc na ty lumpy, nebo na nás, že jsme se nechali takhle hloupě napálit.

Řidiči vidí, že už jsme hodně podráždění, takže slibují, že teď už opravdu jedeme k Jaipur Inn. Cestou dochází k malé kolizi s jedním motorkářem. Byl to vlastně za celý náš pobyt jediný náznak dopravní nehody (když pomínu dva převrácené náklad'áky), což považuji za neuvěřitelné vzhledem k chaosu, který tu na silnicích vládne. Zastavujeme u poměrně velkého, moderně vypadajícího hotelu. Jaipur Inn, hurá. Skoro se modlím, aby to tady klaplo, protože už nemám ani tu nejmenší chuť v téhle trapné taškařici pokračovat. Průzkumníci se vracejí s pozitivní zprávou. Teď už můžu říct, že se sice jedná o naše nejdražší ubytování v Indii (v přepočtu 350 Kč za dvoulůžkový pokoj s koupelnou, terasou a televizí), ale v tuhle chvíli je nám to jedno.

Radost nám brzy zkálí podrážděný rikša. Není spokojen s částkou, kterou od nás dostává. Dali jsme mu o něco víc, než bylo domluveno, ale on chce podstatně víc. Vysvětlujeme mu, že jsme po něm nechtěli, aby nás vozil po všech svých tipech, že jsme si přáli zavést do Evergreenu a Jaipur Innu, kam nás odvézt zatvrzele odmítal, tudíž mu víc dát nechceme. Rikšové stojící poblíž vytušili problém a začali se k nám dost zlověsně houfovat. Navrhují dát mu ještě dvacet rupií navíc, aby se neřeklo, a urychleně zmizet za zdí hotelu. Plán realizujeme a zhluboka si oddychujeme. Hotel vypadá skutečně jako hotel, pokoje jsou prostorné, čisté, není co si v tuto chvíli víc přát – snad kromě dobré večeře.

Sympatický manažer hotelu nám nabízí večeři formou bufetu za sto rupií na střeše hotelu, ale holky chtějí raději někam do města, a tak vyrážíme. Cestou se pro jistotu rozhlížím, jestli někde poblíž nezevluje ten šejdíř, co nám před chvílí ukázal snad půlku města. Dostáváme se na poměrně rušnou ulici, ale po restauraci nikde ani stopy. Procházíme kolem lidí žijících na ulici, někteří si rozdělávají ohýnek, jiní už spí. Po nějaké době se ocitáme ve snack baru, kde ale nabízejí jen sendviče, což odmítám. Poblíž je prý jeden fast food. Zjistíme, že už jsme kolem něj prošli. Naštěstí to není standardní bufet, ale nabízejí celkem dost normálních jídel. Po dobré večeři zkusíme i místní sladkosti, které vypadají jako z umělé hmoty. Jsou hodně sladké a některé nemají do plastu zase tak daleko ani chutí.

Po návratu do hotelu se vrháme k internetu. Pro jistotu chci mj. zkontrolovat, jak to vypadá s jízdenkami z Jaipur do Jaisalmeru. Přichází tvrdá rána. Podle internetu už žádná volná místa nejsou asi na týden dopředu. Co teď? Chceme tu zůstat dva dny, ne týden. Pokouším se přihlásit na svůj účet u indických drah a situaci ještě touhle cestou prověřit a případně lístky rezervovat. Bohužel před pár minutami vypršela doba, během níž je rezervace možná. Je mi z toho nanic a spát odcházím s těžkou hlavou.

Jaipur (čtvrtek 23. listopadu)

Rezervaci jízdenek přes internet je možné provádět od páté hodiny ranní, takže v pět probouzím recepčního a rozechvěle zasedám k počítači. A to jsem se těšil, jak se konečně budeme moct vyspat! Jako na potvoru se ale stránka vůbec nechce zobrazit. Po několika marných pokusech mě napadá jediná možnost – dostat se na nádraží a nějak tam někoho ukecat, aby nám ta čtyři místa ještě zajistil. Libor se obětuje a vyráží se mnou. Před hotelem stojí jediná rikša, ale řidič chce moc peněz, takže jdeme pěšky. Měly by to být dva kilometry. Je ještě naprostá tma, na chodníku se ještě spí, někde už zase hoří malé táboráky. Mám trošku sevřený zadek, ale Libor mě uklidňuje a já po chvíli zjišťuju, že bát se skutečně není čeho. Lidé se starají sami o sebe, maximálně si nás prohlížíjí, ale to je tady naprosto normální – Indové na nás obvykle vyloženě civí, zírají, a to naprosto bez ostychu.

Na nádraží se brodíme přes těla rozestetá po podlaze k okýnku, kde nám oznamují, že lístek si můžeme koupit jen v rezervačním oddělení, které ale otevírá až v osm. Stále ale nevíme, jestli vůbec jízdenky budou. Uff... Vracíme se, tentokrát s mladým veselým rikšou. Jdeme na chvíli spát a před osmou už se zase s Liborem vydáváme na nádraží. Naštěstí už je otevřeno, žádná fronta. Poprvé vypisujeme rezervační formuláře a s nadějí v očích přistupujeme k okýnku. Když po nás chce pán za pultem asi po dvou hodně dlouhých minutách peníze, spadne mi velký kámen ze srdce. Zřejmě použil kvótu pro zahraniční turisty a ta čtyři místa ve sleeperu prostě vykouzlil.

Po snídani jdeme už v plné sestavě pěšky do staré části města, které se říká Pink City. Domy jsou v ní totiž v naprosté většině postaveny z materiálu, který má oranžovo-růžovo-červenou barvu. A je to zase ta „správná“ Indie – bláznec na silnici, krávy, tentokrát už i velbloudi, bezdomovci, trhovci se zeleninou, za vstupní branou do Pink City pak jeden kráček vedle druhého. Ruch na hlavní ulici je skutečně značný, takže zkusíme odbočit do jedné z postranních uliček, kde se stádo prasat prohrabává odpadky. Mám pocit, že krávy a prasata tady ve městech vlastně ani nic jiného žrát nemůžou, protože zeleň tu v podstatě žádná není. Nevypadá to tu ale moc vábně, takže se vzápětí zase vracíme zpátky.

Naším prvním cílem je Hawal Mahal (Palác větrů), údajně druhá nejznámější stavba v Indii. Těžko se popisuje, fotka prozradí víc. Pod palácem sedí dva muži s píšťalami, kterými se snaží vzbudit dvě kobry. Celkem se jim to daří, jedna z kober je živá až nebezpečně moc. Nabízejí nám společnou fotku, Klaudyja neváhá a dřepá si mezi oba muže.

Když za to ale chtějí dvě stě rupií, znechuceně odmítáme a odcházíme. Nafoceno to samozřejmě máme. Oni to tu prostě všichni zkoušejí...

Po krátkém ohledání stánků s oděvy se vydáváme na zadní stranu paláce Hawal Mahal. Cestou potkáváme skupinu školáků v uniformě. Vety neprozřetelně vytahuje několik propisek a dětem je nabízí. Propisky ale působí jako magnet na hřebíky, takže během okamžiku je Vety obklíčena uniformovaným davem, který ječí a tlačí ji ke zdi. Vypadá to zle, máme docela strach, že ji umačkají a ušlapou. Naštěstí zasahuje další uniforma, tentokrát policejní, a Vety je osvobozena. Některé věci si asi člověk musí vyzkoušet, aby jim uvěřil.

Hawa Mahal je přesně ten případ, kdy je vstupné směšně nízké (pět rupií), ale pokud chcete fotit nebo natáčet, musíte sáhnout do kapsy o něco hlouběji. Fot'ák je za třicet, kamera za sedmdesát. Libor chce znovu použít svůj trik osvojený v Taj Mahalu, ale ochranka ho přelstila. Pokud kameru nezaplatil, musí ji uložit do sejfu. Padají z nás poněkud neslušná slova. Palác je zezadu podstatně hezčí a zajímavější než jeho slavná přední fasáda. Když vystoupáme až nahoru, posílám Libora zpátky pro kameru, protože se nám naskýtá skutečně nádherný výhled na okolí – obklopující hory, City Palace (kam se chystáme pak), observatoř... Nic moc jsem od této památky nečekal, takže jsem velmi příjemně překvapen.

Další zastávkou je City Palace. Tady chtějí za kameru dokonce dvě stě rupií. Palác je ale nádherný – velmi dobře udržovaný, čistý, hýřící sytými barvami (převládá červená a žlutá), krásně zdobenými dveřmi, k prohlídce je přístupno i několik muzeí, ale ta vynecháváme. I tady náhodou potkáváme Hanku s Jančou. Na to, jak je Indie obrovská země, už mi to připadá až nadpřirozené. Holky nám ukazují fotky z nedalekého Amber Fortu. Původně jsem chtěl tuhle destinaci vynechat, ale fotky nás dost nalákaly, takže padá rozhodnutí, že se tam další den vypravíme.

Máme hlad. Na blízku žádná restaurace, ke slovu přichází jediný stánek s jídlem široko daleko. Každý si bereme dvě pořádně promaštěné samosy (plněné smažené tašky) a vodu. Vstupujeme do přílehlé observatoře Jantar Mantar a s občerstvením usedáme do stínu na lavici kolem stromu hned za vchodem. Nejdříve jídlo vychalujeme, ale po chvíli zjistíme, že čím dál více pálí. Druhý kousek už ani nedojímám, na hrudníku cítím ne zcela příjemné pálení a tlak. Jsme ale zasyceni, takže jdeme prozkoumat napohled zvláštní observatoř. Ta se skládá z různých staveb, jejichž účel sice nedokážeme ani odhadnout (snad s výjimkou slunečních hodin), ale to nám nebrání v tom, abychom si je všechny pěkně prolezli. Je tu příjemně a z vršku nejvyšší stavby se nám opět otevírá krásný pohled na město.

Po prohlídce jsme už poměrně ucaptaní a také nám docházejí rupie, takže si bereme rikšu a necháváme se zavézt k obchodnímu centru, kde by měla být kancelář Thomas Cook. O té tam sice nikdo neví, ale objevujeme Western Union. Na pár minut si vychutnáváme čistou klimatizovanou kancelář a odcházíme s nabitými peněženkami. Rikšů už máme plné zuby a času máme dost, takže se rozhodujeme dojít do hotelu pěšky. Po nějaké době ale ztrácíme pocit, že víme, kde jsme, takže na rikšu nakonec přece jen dojde. Odmítáme si ale brát dvě, nasedáme všichni čtyři do jedné. No, nasedáme... Nějak se tam skládáme a závidíme sardinkám. Napnuté mám všechny svaly, hnout se nemám kam, v některých prudších zatáčkách mám neodvratný pocit, že teď už se určitě vyklopíme. Zdá se nám, že jedeme strašně dlouho. Když u hotelu vystupujeme, připadám si jako vyfouklá nafukovací hračka, do které konečně proudí vzduch.

V hotelu si dáváme sprchu a přemýšlíme o tom, že bychom chtěli vyzkoušet ajurvédskou masáž. Nabízejí ji i přímo tady, ale mají už jen jednu masérku a masáž trvá zhruba hodinu, takže bychom se zablokovali na čtyři hodiny. Volíme tedy jedno z masážních center, která zmiňuje Lonely Planet. Cestou si poprvé pozorně všímáme taxametr, kterým jsou místní rikši vybaveny (na rozdíl od těch ve Varanasi a Agře). Zjistíme, jak neuvěřitelně na nás vydělávají. Opět platíme několikanásobně, spíš mnohonásobně, víc než domácí. Proto nás pak ani nepřekvapuje, když řidič nabízí, že na nás počká a po masáži zaveze, kam budeme chtít. Ta hodina čekání se mu totiž bohatě vyplatí.

V masážním centru nás přijímá doktorka, která působí dojmem, že jejím jediným zájmem není naše zdraví a blahodárné pocity, které neustále zdůrazňuje, ale ukecat nás na tu nejdražší masáž. Holky se nenechají zlomit a vybírají masáž základní, my se trochu víc rozšoupáváme a volíme masáž o něco dražší, která zahrnuje i péči o hlavu. Odvádějí si nás dva drobní maséři (pro nás kluky) a dvě masérky (pro holky). Kabinky jsou sice oddělené, ale příčky nedosahují až ke stropu, takže v průběhu masáže můžu kontrolovat, jestli prožíváme s Liborem ve stejnou chvíli stejné strasti a slasti. Strast nás čeká hned na úvod v podobě miniaturního balíčku, který je pro nás připraven

na lehátku. Po rozbalení zjistím, že se jedná o cosi jako spodní prádlo, ale něco tak příšerného jsem na sobě ještě nikdy neměl. Průsvitné, naprosto asexuální kalhotky neurčité velikosti a tvaru. Nu což, svlíkám se do naha a nejhoulstivější partie zakrývám (což v tomhle případě rozhodně neznamena to samé, co schovávám) do té hrůzy.

Během masáže hraje příjemná relaxační hudba, maséři občas promlouvají takovým tichým hlasem, ze kterého člověku naskakuje husí kůže, tělo mám naolejované od hlavy až k patě, a to doslova. Masáž jako taková je veskrze příjemná, ale upřímně jsem očekával větší zážitek. Skoro se mi chce napsat, že ten chlápek ve Varanasi mě dostal víc. Nejvíc se mi líbila masáž hlavy a tváře, takže jsem rád, že jsme aspoň zvolili tuhle variantu. Nakonec nás celé omyli hadříkem namáčeným do horké vody, což bylo fajn, ale stejně na těle zůstala spousta nažloutlé mastnoty. A to jsem si vzal čisté tričko, kterých už mám nedostatek. Což mi připomíná, že jsme si ráno nechali v hotelu vyprat pár věcí a byli jsme zvědaví, jestli se modré tričko vrátí jako modré, nebo budou všechny věci stejně duhové.

Rikša na nás skutečně čekal. Sice jsme ještě pořád cítili pálivý oběd, ale hlad byl, nechali jsme se tedy přiblížit k dobré restauraci, kterou nám řidič doporučil. Dobrá možná byla, ale ten pán, který stál v livreji u vchodu a otevíral příchozím dveře, v nás nebudil pocit, že tohle je to pravé ořechové. Jdeme dál, ale je to zřejmě ulice extrémů, protože můžeme buď stejně luxusní restaurace (slovo luxusní je relativní, ještě pořád by nás tu jídlo stálo asi míň než u nás, ale proč platit za to samé třikrát tolik?) nebo špinavé garáže, kde se smaží něco, na co se nehodláme ani podívat, natož to vzít do pusy. Do jedné lepší restaurace nakonec z čirého zoufalství přece jen vcházíme, ale při zkoumání jídelního lístku, především jeho pravé části, vymýšlíme lest. Měli jsme chuť na pivo, které tady zřejmě nemají. Ptáme se tedy obsluhy a poté, co nám naši domněnku potvrdí, hrdě odcházíme s tím, že tedy sorry, ale my si chceme dát k večeri pivo. Zkrátím to, přiznám to. Skončili jsme v McDonald's. Na jednu stranu je to ostudné, na druhou stranu – skutečně by vás nelákalo zjistit, co prodávají v „mekáčích“ v zemi, kde je kráva posvátná? Takže to byl vlastně takový kulturní průzkum. V nabídce jsou kuřecí a zeleninové záležitosti. Tady jsem si poprvé všiml, že veškeré potraviny v Indii označují zeleným nebo červeným puntíkem ve stejně obarveném rámečku podle toho, zda se jedná o čistě vegetariánské, resp. nevegetariánské jídlo. Zkusil jsem hamburger McVeggie (zelená varianta) a docela dost mi chutnal.

Libor si čím dál víc stěžoval na to, jak je mu těžko od žaludku, po masáži se to prý dost zhoršilo. Kormidlo tedy obracíme směrem k hotelu, tentokrát pěšky. Procházíme ulicemi Jaipuru plnými lidí, někdy jsou ulice dost potměšilé a lidé leží na zemi, protože lepší postel nemají. Jsme snad jediní „bílí“ široko daleko. Přesto si najednou uvědomuju, že se tu cítím naprosto bezpečně. Vůbec nemám pocit, že by mi tu chtěl někdo ublížit, dokonce ani něco ukrást, i když foťák držím stále pevně. Je to zvláštní, ale na Václaváku člověku nejspíš hrozí větší nebezpečí než tady.

Bez výraznějšího orientačního zaváhání se ocitáme zpátky v hotelu, kde si konečně dáváme indické pivo značky Kingfisher. Pivo mají v Indii drahé a v hotelích zřejmě obzvláště, láhev nás vyšla na padesát korun. Naštěstí nám chutná, je o něco slabší než české, ale nejsme žádní velcí pivaři, takže nám méně hořká chuť vyhovuje. Na recepci si vyzvedáme vyprané prádlo. Barvy jsou původní, trička vyžehlená, všechno hezky voní, jsme mile překvapeni. Pak se odebíráme na pokoj a Libora čeká nejkrušnější noc naší expedice. Bolest břicha, průjem, horečka, zimnice, bolest všech svalů – prožděná noc hrůzy. A je to tady. Takové stavy prý potkávají 95 % návštěvníků Indie a trvají dva až tři dny, tedy pokud se neukáže, že za to může malárie. Na tuhle variantu nechci ani pomyslet a trochu se uklidňuju tím, že to je tím jídlem, které nám nikomu nesesedlo.

Jaipur – den druhý: Amber Fort, Galta (pátek 24. listopadu)

Ráno se Libor cítí jen o něco líp a já už v hlavě spřádám nejrůznější varianty, jak naložíme s tímto dnem. Libor je ale odvážný a chce jet podle plánu, tedy Amber Fort a Galta. Nic si nepřejí víc, než aby se z toho co nejdřív dostal a mohl si dál užívat ty spousty zážitků pěkně naplno. Po snídani se před hotelem dostáváme do drápů rikši, který nás včera odvezl na masáž a do restaurace. Nic jsme mu o našich plánech neříkali, dokonce jsme snad tvrdili něco v tom smyslu, že už odjíždíme, ale jsme přece jen příliš tučné sousto, než aby to aspoň nezkusil. Ostatně nemá co ztratit, předchozí večer jsme mu dali vydělat aspoň na týden dopředu. Chvilí smlouváme a za konečných šest set rupií (tedy zhruba tři sta korun, myšleno pro všechny čtyři dohromady) máme postaráno o dopravu na celý den.

Chceme navštívit Amber Fort (asi 11 km za Jaipurem) a údajně působivé místo na kraji města, kterému se říká Monkey Temple nebo také Galta. Rikša ale nabízí, že nám cestou zastaví ještě na pár jiných místech. Cena zůstává stejná, takže proč ne. Nabízí i zastávky v nějakých obchodech, ale dáváme mu jasně najevo, že na to mu rozhodně neskočíme.

Poprvé stavíme ještě v Pink City, kde nás vybízí k výšlapu na minaret. Platíme vstupné chlápku, který se tam klidně mohl jen tak poflakovat a vydělávat na hloupých turistech, a šlapeme nahoru, odkud je pěkný výhled na celý Jaipur. Není to ale až tak světoborné, takže se zase rychle vracíme dolů, nasedáme do rikši a jsme zvědaví, co nás čeká příště. Další místo už je o něco zajímavější – královské hrobky. Snad nejkrásnější je na tom to ticho a klid – věci, kterých jsme si v Indii hodně vážili a vychutnávali si je. Zdržujeme se tu podstatně déle než na minaretu, částečně i proto, že Libor takřka úprkem odbíhá někam dozadu, ovšem ukáže se, že šlo jen o planý poplach.

Dál pokračujeme kolem Vodního paláce, ale vzhledem k tomu, že je kolem něj spíš hnusné bahno než voda, udělujeme řidiči svorně pokyn, aby se zbytečně nezdržoval a pádil k Amber Fortu. Těsně před pevností potkáváme na silnici slony. Mají pomalované hlavy a choboty a slouží líným turistům, kteří jsou ochotni zaplatit čtyři sta rupií za to, že místo po svých se na kopec k pevnosti dostanou na sloním hřbetu.

Slony si sice vyfotíme, ale k pevnosti kráčíme pěšky. Je částečně zakrytá bambusovým lešením (jiné jsme v Indii ani neviděli) a po vstupu dovnitř zjišťujeme, že zřejmě prochází celkovou rekonstrukcí. Ta je ale organizována šetrně k turistům a navíc je zajímavé pracovnický a pracovnice pozorovat. Pevnost nabízí řadu velmi pěkných věcí – nádhernou bránu, krásné vykládané stropy, vitráže, výhledy na okolí. Je dost rozlehlá a není problém se v ní ztratit. A přesně to se nám stalo, holky jsme ztratili z očí a už nenašli. Naštěstí jsme byli domluveni na určitou hodinu. Už jsem se zmínil, že se s námi chtěl neustále někdo fotit, ale tady jsme se posunuli ještě o kousek dál. Byli jsme totiž požádáni o autogram. Lépe řečeno si myslím, že šlo hlavně o Libora, mně vrazili zápisník a tužku do ruky nejspíš jen proto, aby mi to nebylo líto. V Indii jsme totiž jen výjimečně narazili na muže s vyholenou hlavou, takže tam byl tak trochu za exota. Přes popsané projevy popularity ale Liborovi není moc dobře, vracíme se dolů, kde se natahujeme na trávu v příjemné malé zahradě a odpočíváme. Předpokládáme, že děvčata si vyšlápla na další pevnost ještě o něco výše, což nám při opětovném shledání potvrdila.

Dalším cílem je Monkey Temple alias Galta. Není to moc známe místo, ale na internetu ho jakýsi cestovatel popsal jako svůj nejoblíbenější kout Rajasthanu. Vysedáme pod kopcem a míříme vzhůru. Cestou mjíme nejen krávy, psy a kozy, ale navíc i opice, jak už název místa dává tušit. Na vršku se cesta rozděluje, jedna část vede k malému chrámku (mám dojem, že se jmenuje Temple of Sun), druhá celkem strmě dolů. Nejdřív jdeme očihnout chrámek. Kromě výhledu na Jaipur (ted' teprve vidíme, jak velké město to je) tam neshledáváme nic zajímavého. Snad kromě toho, že mi jeden mládenec, který tam prý žije, tvrdil, že jsem z Izraele a mluvím hebrejsky. Nos mám sice poměrně výrazný, ale že by až tak?

Ptáme se na cestu k Monkey Temple, je to prý ta pěšina vedoucí poměrně strmě dolů. Nezbyvá než věřit. Skutečně docházíme k něčemu, co je celkem podobné fotce, kterou jsem viděl na internetu. Jen jsem si to všechno představoval trochu jinak. Scházíme po schodech, které se zrovna několik mládenců rozhodlo mýt stylem „co je mokré, to je čisté“. Prostě se nám přes nohy valí proudy špinavé vody. V mých sandálech, které kloužou skoro i na zdrsňeném asfaltu, se dostávám do role artisty běhajícího po velké kouli. Minimálně dvakrát jsem sebou málem pořádně fláknul, ale anděl strážný se neflákal a já bez zlomenin a rozbitých čelistí dorazil společně s ostatními až dolů. Pokud někdo rozuměl tomu, co jsem cestou říkal, museli nechat tohle posvátné místo znovu vysvětit. Opic jsou tu mraky (jedna drží v zubech něco, co nám připadá jako podprsénka), ale ještě podstatně víc je tu much. Dost kazí dojem a mají přes svou velikost lví podíl na tom, že se poměrně brzo vracíme zpátky. Ale hezky tam bylo, to ano.

Zážitků už bylo celkem dost, necháme se odvézt do hotelu. Po jídle si k nám přisedá starý pán a představuje se jako člověk, který hotel před třiceti lety založil. Jeho angličtina i vyprávění se dobře poslouchaly, cítil jsem z něj charisma velkých skromných lidí. Do odjezdu vlaku zbývá ještě docela dost hodin a my nemáme co dělat a Libor se choulí na malém gauči. V tom přichází manažer hotelu s nabídkou, za kterou by měl dostat nobelovku – máme si jít lehnout nahoru do ložnice. Je tam sice docela zima, ale dek je k dispozici dost. Snažíme se usnout a vzbudit se až před odjezdem na nádraží, což se nám celkem daří. Vlak má jet těsně před půlnocí, ale bohužel nevyjíždí z Jaipuru, takže očekáváme zpoždění. Není ani tak otázka, zda bude nebo nebude, ale jak bude veliké.

Nádraží nepůsobí tak hrozivě jako naše první zkušenost v Bombaji. Máme si kam sednout a dokonce se na plazmové obrazovce objevují informace o předpokládaném odjezdu vlaků a nástupišti. Zatím to vypadá asi na půlhodinovou sekuru, která se už pak ani moc neprodlužuje, takže to ještě jde. Na nástupišti nás překvapily světelné panely, které jsou umístěny tam, kam přijedou jednotlivé vagony, a ukazuje se na nich typ a číslo vagonu, takže si člověk může ještě před příjezdem vlaku v klidu stoupnout přímo tam, kde bude nasedat. Vzhledem k dost krátkým zastávkám vlaků ve stanici a počtu vagonů je to nápad k nezaplacení. České dráhy by se mohly inspirovat.

Ale abych nepřechválil. Nastupujeme do vozu, označeném jak na displeji, tak na vlaku jako S3, kam máme místenky. Na číslech, kde máme sedět (nebo teď už spíš ležet) je ale obsazeno. Slušně ale nekompromisně oznamujeme mladé paní, že to jsou naše místa. V tom se nám pod nohama objeví jakási kovová truhla, ulička je narvaná lidmi, paní se s námi dohaduje, jestli se nacházíme v S3 nebo S2, kam má lístky ona, vlak se má každou chvíli rozjet. Nervy pracují na plné obrátky, do toho přichází její (zřejmě) manžel a podstatně vehementněji než dáma nás přesvědčuje, že jsme špatně. Prodíráme se tedy znovu ven, ptáme se lidí, jestli je to S2 nebo S3, přikyvují že S3, takže se zase vracíme, zase nás vyhánějí, jdeme do dalšího vozu, kde všichni tvrdí, že je to S3. Hurá, leháme.

Jaisalmer (25. listopadu)

Probouzíme se obsypání jemným pískem. Blížíme se k poušti a je to znát i na krajině, kterou projíždíme. Chvillemi si musíme přes nos dávat šátky, rozvířený písek je hodně vlezlý. Míjíme i vojenské objekty, ty zase prozrazují blízkost pákistánské hranice. Libor už je našťěstí zase v pořádku. Zpoždění zatím odhadujeme asi na hodinu. Velmi dobrou angličtinou nás oslovuje celkem sympatický mladík a nabízí nám ubytování. Na letáku to vypadá docela dobře, cena je taky slušná, říkáme si proč ne. Během cesty se nám ještě asi dvakrát připomíná. Navrhuje, že nás zdarma odveze z nádraží a kdyby se nám u něj nelíbilo, můžeme jít jinam.

Do Jaisalmeru přijíždíme kupodivu načas. Nádraží je malinké, ale vypadá čistě, upraveně a má takovou zlatavě pískovou barvu, která je příznačná pro celé město. Kdosi sice označil Jaisalmer za vesnici, ale podle Lonely Planet má 58 tisíc obyvatel, takže podle českých měřitek to žádná dědina rozhodně není. Na nádraží chceme hned koupit jízdenky do Jodhpuru a Bombaje, ale fronta u okýnka (mají tu jen jeden počítač) vypadá tak na hodinu, takže nám onen mladík z vlaku doporučuje, ať tam teď nečekáme, a slibuje, že nám lístky zařídí. U nádraží je spousta vojáků, kteří ale působí velmi pohodově. Mám pocit, že přiblblé úsměvy na jejich tvářích mají na svědomí naše holky v tílkách. Nasedáme do luxusního džípu, u výjezdu z nádraží platíme poplatek za vstup do města (to se nám stává poprvé a naposledy) a jedeme se ubytovat.

Připadáme si tu jako v nějakém lázeňském letovisku. Oproti předchozím městům je tu mnohem čistěji, pozitivně působí i ten barevný nádech všech staveb, o kterém jsem se už zmínil. Kolem silnice jsou sloupy, které vypadají jako lampy, květiny, ani ruch na silnici není takový jako jinde. Už teď tušíme, že se nám tu bude líbit. Koneckonců, já osobně jsem se nejvíc těšil na dvě místa, která máme navštívit – Hampi a právě Jaisalmer.

Hotel Samrat má do hotelu daleko, působí spíš jako takový rodinný penzion. Pokoje vypadají relativně slušně, ale mají jen jeden dvoulůžák s evropským záchodem, takže jsme zklamaní. Nakonec nám ale ještě nabízí čtyřlůžkový pokoj s vlastní koupelnou a teplou vodou. Jdeme se podívat. Pokoj je hodně prostorný, světlý, čistý, má i balkon a televizi. Pro nás je prý za speciální cenu – 180 rupií na noc. V hlavách si to rychle přepočítáváme a za 22,50 Kč na osobu není co řešit, bereme to. Při registraci, kterou jsme museli v Indii podstoupit ve všech ubytovnách, nám mladík, který má prý polskou přítelkyni, nabízí velbloudí safari. Odmítáme. Je to tu velká komerce, na tuto atrakci vás tu lákají na každém rohu.

Naše žaludky už se hlásí o slovo, jdeme vyzkoušet zdejší restauraci na střeše hotelu. Střecha je v Indii velmi populárním místem pro hotelovou restauraci. Výhled je úžasný, díváme se přímo na rozlehlou „zlatou“ pevnost. Je zřejmé, proč se Jaisalmeru říká Zlaté město. Čekání na jídlo nám přichází zkrátit náš známý mladý muž a na pomoc si přináší i jakousi velkou tabuli a knížku. Z tabule se klube mapa velbloudího safari a z knížky fotoalbum z této taškařice. Snaží se nás přesvědčit, že jejich safari je jiné, vyhýbají se profláknutým místům, kde člověk narazí na davy turistů. Fotky vypadají zajímavě, na některá místa jsme se stejně chtěli vypravit a Vety by ráda jízdu na velblouda zkusila. Ačkoli jsem byl původně zásadně proti, nakonec se všichni shodujeme, že aspoň na půl dne (dá

se jet i na den, dva dny, pět dní...) to zkusíme. Cena je dost vysoká – necelých devět set rupií, máme pocit, že bychom dokázali sehnat lacinější variantu, ale pohodlí vítězí a zatím na nás snaživý hoch působí celkem důvěryhodně.

Po obědě se ubíráme směrem k místnímu jezírku Gadisar Reservoir. Dojem lázeňského města se umocňuje, prostředí je opravdu příjemné, určitě k tomu přispívá i podmanivé podvečerní sluneční světlo zabarvující stavby kolem jezera do příjemného odstínu. Za sto rupií si půjčujeme na půl hodiny šlapadlo a projíždíme se po jezírku. Naprostá oáza klidu. Po blázinci prožitém ve Varanasi, Agře a Jaipuru přímo balzám.

Na hotelu jsou pro nás připraveny jízdenky na vlak. Do Jodhpuru je všechno v pořádku, ale do Bombaje je to tzv. RAC (Reservation Against Cancellation). To znamená, že musíme čekat, jestli někdo svou rezervaci zruší a my se dostaneme na jeho místo. Nejsme z toho moc nadšení, tenhle přejezd je dost důležitý a zůstat třeba o den víc v Jodhpuru by byla citelná ztráta času.

Večer se procházíme po městě, tedy spíš po snad nikde nekončícím tržišti, kde jsme takřka každým stánkařem oslovení „Hello, friend!“. Všem slibujeme, že se stavíme druhý den, protože dnes jsme unavení a nechceme nic kupovat. Někteří se s námi vehementně seznamují a dávají svoje vizitky. Je nám jasné, že zítra jim jen tak neunikneme. Holky si v jednom krámku nechávají rozbalit spoustu sárí, ale nějak to prý pořád není ono.

Teplá voda na pokoji neteče, chodíme se tedy sprchovat do společné sprchy.

Jaisalmer – den druhý: haveli, výlet na velbloudech (neděle 26. listopadu)

Na pondělí plánujeme výlet do vesnice Khuri, jdeme tedy zjistit, jestli a jak tam jezdí nějaké autobusy. Turistické informační středisko je ale zavřené, nezbyvá než zajet přímo na autobusovou stanici. Jakýsi pán nám ochotně prozrazuje všechny časy odjezdů tam i zpět. Domlouváme se, ať nám rezervuje čtyři místa na odjezd v jednu hodinu a vracíme se zpátky.

Cestou mě zaujala skupinka žen oblečených do růžových sárí a mladého klučiny. Všichni drží v rukou krumpáče a rozkopávají chodník. Uvědomuju si, že tu ženy dělají i fyzicky dost náročnou práci a na druhou stranu jsme tady vlastně ještě nikdy nezažili, aby v restauracích vařila nebo obsluhovala žena. Už dříve jsem si také všiml, že ať už se místní ženy věnují jakékoli činnosti, včetně práci na poli nebo právě kopání krumpáčem, mají na sobě vždycky krásné a čisté sárí. Když to srovnám s tepláky a gumáky, které jsou zvyklostí u nás, nemůžu si pomoci, ale Indky z tohoto virtuálního souboje vycházejí jako dámy. Chvilí váhám, ale nedá mi to a chci si tuhle skupinku vyfotit. Souhlasí, ale naznačují, že to nebude zadarmo. Ptám se kolik – prý dvacet rupií. Tvrdě makají, takže souhlasím. Při focení ale stojí opřeně o krumpáče. Snažím se jim vysvětlit, že je potřebuju vyfotit při práci. Moc se jim do toho nechce, nebo mi nerozumějí, ale nakonec se to přece jen podaří. Dávám jim slíbenou odměnu. Remcají, že mysleli dvacet rupií pro každou. Je mi jasné, že to jen zkoušejí, takže jen jakoby našťavaně kroutím hlavou a odcházím.

Ted' jsou na řadě památky ve městě, především tzv. haveli – krásně zdobené domy. Nejznámější jsou tři a my je postupně obcházíme. U prvního z nich nacházíme asi třicet starších žen sedících na zemi, ke kterým se po chvíli přidává skupina mužů v bílém. Zdá se, že sešlost uctívá jakéhosi zesnulého. Pokračujeme k druhému haveli. Je nádherné a tentokrát se jdeme podívat i dovnitř. Haveli je částečně upraveno jako muzeum, některé místnosti jsou zařízeny jako za starých časů. Ze střechy je překrásný výhled na pevnost a velkou část města. Napadá nás, že je to město jako z orientální pohádky. K třetímu haveli se dostáváme skrz tržiště, přes které se snažíme nenápadně proklouznout, především kolem těch prodejců, kterým jsme slibovali, že se stavíme druhý den.

Třetí haveli je poměrně malá stavba a z ulice se špatně fotí. Oslovuje nás majitel obchodu kousek opodál s tím, že z jeho střechy je lepší výhled. Trochu se zdráháme, chápe naši obavu, takže hned dodává, že nemusíme nic kupovat, stačí, když se jen podíváme. OK. Holky šly prozkoumat okolní krámky, my mezitím fotíme a natáčíme haveli a prohlížíme si obchod napěchovaný barevnými látkami, přehozy na postele a podobnými věcmi. Je toho fakt spousta a některé kousky jsou nádherné, ale těžko by se převážely a ani bychom pro ně nenašli uplatnění. Ptáme se, zda má i sárí, a po kladné odpovědi odchyťáváme děvčata. Klaudyja neodolá a nechá se ochotným prodávčem zabalit do jednoho sárí, které si pak za dvě stě rupií také odnáší.

Odpoledne nás čeká předražený výlet na velbloudech. Vyčkáváme akademickou čtvrt hodinku, smažíme se před hotelem na perném slunci a dostáváme oranžové a červené hadry na hlavu právě proti prudkému slunci. Naštěstí se nemusíme v terénním džípu s nikým mačkat, jedeme jen my čtyři. Cestou děláme několik zastávek – velmi pěkné hrobky Bada Bagh, na jejichž pozadí ční řada vrtulí větrné elektrárny, chrámek Rama Kunda (my si to jméno nevymysleli), zastavujeme i v malé vesnici, kde toho ale není moc k vidění a pouze nás obklíčí pár místních děcek. V dalším chrámku po nás chtějí padesát rupií za focení, což především vzhledem k velikosti objektu odmítáme a fotíme jen zvenku. Po pár dalších kilometrech už jsou pro nás připraveni čtyři velbloudi.

Holky si jízdu moc neužívají, my jsme po podobné atrakci v Tunisku věděli, do čeho jdeme. Velbloudi občas i trochu popoběhnou, z čehož mám nejdřív trochu strach, ale pak už mě to baví a klidně bych si zaběhal i víc. Míjíme výjev jak z cestopisného dokumentu – od malého jezírka uprostřed písku kráčejí barevně oděné ženy s plechovými nádobami plnými vody na hlavě. Houpavý krok zvířete pode mnou není pro focení ideální, ale zkouším štěstí, snad z toho aspoň něco vyjde. Když už jdeme asi půl hodiny, začínáme být trochu nervózní z toho, že nikde nevidíme ty krásné duny, na které nás tak nalákaly fotky v hotýlku. Asi po hodině jízdy, těsně před západem slunce, se k nim konečně dostáváme, ale musíme slézt z velbloudů. Klauďyja je z toho zklamaná, měla jinou představu. Snažíme se tedy aspoň vychutnat to, co je k dispozici – chození po dunách, při čemž se nohy zabořují pěkně hluboko a písek se sype jako lavina, západ slunce a také samota. Aspoň že tu skutečně nejsou žádní jiní turisté. Muž s vizáží odrbaného fakíra, který s sebou za ruku vede i malého klučínu (zřejmě syn), nám nabízí coca-colu. Když odmítáme, jde zase zpátky. Vzhledem k tomu, že široko daleko není vidět žádná známka lidských obydlí, nejspíš ho čeká dost dlouhá cesta. Pokud sem šel jen kvůli tomu, aby se nám pokusil prodat nápoj, je mi ho najednou dost líto.

Po západu slunce se rychle setmí a také docela ochladí, nasedáme na džíp a míříme do pelechu. Teplá voda opět neteče.

Jaisalmer – Khuri (pondělí 27. listopadu)

Dopoledne máme oddechový čas. Po snídani se holky natahují na střechu a chytají bronz, my s Liborem se vydáváme do města najít internet. Ačkoli je nápis INTERNET na několika domech, dívají se na nás všude dost nechápavě, když se ho dožadujeme. Uspokojivou odpověď dostáváme až nahoře u pevnosti. Rychlost připojení rozhodně není závratná, ale lepší než nic.

Na hotelu si stěžujeme, že už druhý den neteče teplá voda. Po chvíli se přichází jakýsi klučík podívat na bojler. Ve slově „podívat“ nehledejte nic dalšího, on se na něj skutečně jen díval, pouštěl vodu a posléze nám oznámil, že teplá voda neteče – jaké překvapení. Za chvíli přichází znovu, ještě jednou se dívá, a pak říká, že bude muset koupit na trhu nový bojler.

Po obědě balíme malé batohy a jdeme na autobus do Khuri. Podle mapky v Lonely Planet by měla být po cestě pošta, takže s sebou bereme i čerstvě nakoupené a napsané pohledy. Poštu jsme našli, koupili známky, pečlivě je olízli a zjistili, že na nich není žádné lepidlo, takže samozřejmě nedrží. Ptáme se lidí kolem, ale ti jen nechápavě krčí rameny. Pak spatříme u okna takovou hnusnou špinavou nádobu, ze které cosi trčí. Jdeme blíž a zjistíme, že v nádobě je jakási nechutně páchnoucí hustá hmota, která tu zřejmě slouží jako lepidlo. Trčí z ní útlá bambusová tyčka, kterou se ten hnus nabírá a natírá na známku. Středověk. Pohledy házíme venku do schránky se dvěma otvory. Já tak činím jako první, teprve pak nám kolemjdoucí na Klauďyjin dotaz sdělí, že „můj“ otvor je na balíky, na pohledy slouží ten druhý. Snad to dojde... (Došlo.)

U autobusu už nás čeká pán, který na nás předchozí den vysypal časy odjezdů a usazuje nás. Prý nám držel čtyři místa pohromadě, ale bohužel jsme přišli na poslední chvíli (za to může to lepidlo) a on je musel pustit. Holky a já se mačkáme na jedné sedačce, chudák Libor končí hned u dveří vedle starého pána s turbanem. Pak nám vypráví, že pán byl docela v pohodě, jen kdyby neustále přes Libora neplival z okna zbytky žvýkacího tabáku. Do Khuri je to přibližně čtyřicet kilometrů, jedeme asi hodinu a půl. Už na nástupní zastávce byl autobus plný, ale cestou ještě přibíráme další a další lidi, stavíme i tam, kde žádné zastávky nejsou. S námi jsou v autobuse ještě dva bílí chlápci ošlehaní větrem a jeden mladý pár s šikmýma očima. To je zatím největší koncentrace neindických cestujících, jakou jsme tu v dopravních prostředcích zažili, obvykle jsme byli ve vagonu vlaku nebo v autobuse jediní cizinci. Už jsme

si zvykli, že na nás Indové zírají jako na exotickou zvěř v ZOO, ale jeden holohlavý Ind z Libora nespustil oči skoro celou cestu. Nejdřív jsem myslel, že se mu líbí, ale pak nám jeden z těch ošlehaných vysvětlil, že vyholený byl proto, že mu umřel někdo z rodiny, tudíž se domníval, že i Libora potkal podobný osud a snad s ním chtěl soucítit.

Chodící jízdni řád nám už v autobuse nabízí ubytování ve svém rodinném zařízení pro turisty, čímž se zase potvrdilo, že skoro za každou ochotou nebo navázanou konverzací lze očekávat nějakou cestu k výdělku. Za sto rupií (padesát korun) na osobu bychom měli ubytování i jídlo. Jdeme se na to podívat a pozorujeme, že nalákal i všechny ostatní cizince. Zavádí nás ke skupince roztomilých malých bungalovků s doškovou střechou, které vypadají jako hříbky pomalované žluto-červeno-modrými motivy. Uvnitř jsou jen postele, ale nic víc ani nepotřebujeme. Domečky jsou seskupeny do kruhu a uprostřed je ohniště. Zůstáváme.

Odhazujeme batůžky a vyrážíme na průzkum vesnice. Čekali jsme trochu víc pomalovaných domků, kterými jsou podobné vesnice známy, nejvíc zmalované jsou tu ubytovací zařízení právě jako to naše. K jednomu takovému se dostáváme a oslovuje nás snaživý chlápek s nabídkou balíčku – jízda na velbloudu do pouště, tanec, večeře, nocleh v poušti, snídaně. O velbloudy moc nestojíme, ale ten tanec nás zajímá a nocleh v poušti by taky mohl být celkem zážitek. Ptáme se, jestli je možné jít třeba jen na taneční vystoupení, prý ano. Konverzace je trochu chaotická, ptáme se na cenu – tři sta rupií. Docela nás to zviklává a přemýšlíme, jak vysvětlit našemu domácímu, že jsme si to rozmysleli a jdeme jinam. Asi v půli cesty se shodujeme na tom, že jsme úplně přesně nepochopili, co všechno je v ceně zahrnuto a jak to vlastně probíhá, takže se zase vracíme a zjišťujeme podrobnosti. Cena byla jen za taneční vystoupení, celý balíček stojí osm set rupií. Děkujeme a jsme rádi, že nemusíme řešit trapnou situaci s domácím.

Procházíme kolem hezkého domku s typickou výzdobou – hnědý nátěr s bílými motivy. Při focení vykukují tři ženy a jejich děti. Dostáváme svolení si je vyfotit. Jsou velmi milé a dokonce nás zvou i na svůj malý dvorek. Připadám si až trochu trapně, když fotíme jejich příbytek a hlavně je, ale ony se jen tiše usmívají. Moc příjemný zážitek oceňujeme poděkováním a také pár rupiemi a slibem, že se ještě vrátíme s nějakými dobrotami. Dobroty (sušenky různých příchutí) kupujeme v malém krámku. Přilákáme tak několik dětí a těžko se lze ubránit tomu, abychom jim něco nedali. Za odměnu si je fotíme a Vety uvažuje o adopci jednoho roztomilého chlapečka. Chápe, že to asi nebude tak snadné, a tak se alespoň se slzou v oku kochá nad jeho fotkami na displeji svého digitálu. Cestou se nabízí několik moc hezkých záběrů s místními ženami, ale na dotaz, zda si je můžu vyfotit, odpovídají všechny záporně. Škoda. Dodržujeme slib a vracíme se k domku s ženským osazenstvem, kde předáváme sušenky a nějaké propisky. Zbylé sušenky si vychutnáváme sami, ale musíme nenápadně, abychom nepřilákali zbytečnou pozornost.

Na dvorku u našeho dnešního příbytku se rozdělová oheň. Už se setmělo a nad hlavou máme nebe zasypané tisíci hvězd. Všude kolem ticho, jen nějaký ten cvrček o sobě dává vědět. Je nám příjemně, klid si vychutnáváme plnými doušky. Doušky nám domácí nabízí i v podobě „pouštního“ vína nebo piva. Vety volí pivo, my ostatní chceme ochutnat víno. Klaudyja si objednává půl lahve, my s Liborem dohromady celou. Netrvá dlouho a už se nám to nese. Lahve už něco pamatují, ale tyhle věci už moc neřešíme. Ochutnáváme a jsme zděšeni! Tohle že je víno? Vždyť je to pálenka! A my si jí koupili tolik... Množství mě ani tak neděsilo, desinfekce se hodí vždycky, ale moje jediná starost byla, jestli je ten mok ředěný vodou – vždyť i zuby si čistím balenou vodou. Klaudyja s Liborem mají spíš strach, že by mohli oslepnout, takže většiny tekutiny se nakonec zbavujeme.

Večeře byla servírována na zemi, jen pod slabým osvětlením, takže jsme většinou ani nevěděli, co si nandáváme, ale pochutnali jsme si. Ještě nějakou chvíli jsme si u dohořívajícího ohně povídali s ostatními cizinci, a pak už jsme zalezli do spacáků.

Jaisalmer – den čtvrtý (úterý 28. listopadu)

Po lehké snídani se loučíme a jdeme na autobus. Nemáme prý čekat tam, kam jsme přijeli, ale u krámku, kde jsme kupovali sušenky. Čekáme už nějak dlouho a skoro už se smiřujeme s tím, že pojedeme až tím příštím. Autobus ale nakonec přece jen přijíždí a my se v pořádku vracíme do Jaisalmeru. Dneska máme v plánu prohlídku pevnosti, ale ještě předtím chci pro jistotu koupit jízdenky z Bombaje do Hubli, odkud se pak pokračuje do Hampi, a zpátky. Fronta naštěstí není zdaleka tak dlouhá jako při našem příjezdu do města. To ale neznamená, že nebudeme čekat dlouho. Pán za okýnkem má problém s tiskárnou, jízdenky tiskne na několikátý pokus. Vyměňuje pásku, ale zřejmě to

problém neřeší, takže se rozhodne vyměnit celou tiskárnu. Činí tak rychlostí zpomaleného lenochoda a Libor si správně všímá, že vyměněnou tiskárnu zapomněl připojit k počítači. Toho si ale on sám všímá až po několika minutách a dalších marných pokusech. Když už se konečně dostáváme na řadu, přičemž nervy máme na pochodu, dozvídáme se nepříznivou zprávu. Vlaky jsou plné. Dostáváme se pouze na čekací listinu, což je ještě horší než RAC, co máme na jízdence z Jodhpuru do Bombaje. Prodavač na můj dotaz, zda máme šanci se do vlaku dostat, naznačuje gestem šanci takřka nulovou. Sakra!

O pevnosti jsem četl, že je jednou z nejohroženějších staveb v Indii. Zvenku by člověka něco takového jen těžko napadlo, ale uvnitř je tahle skutečnost pochopitelnější. Jaisalmerská pevnost je zajímavá tím, že je dodnes obydlená a dokonce se v ní nachází několik ubytovacích zařízení pro turisty. Obyvatelé se ale zřejmě o své obydlí dlouho moc nestarali a je to znát. Na druhou stranu už se daly vypozerovat známky probíhající nápravy.

Pevnost je protkaná uzounkými uličkami plnými krámků s nejrůznějšími suvenýry, oblečením apod. V jedné z uliček jsme potkali Australana, se kterým jsme se seznámili v Khuri, a ten nám doporučil svou oblíbenou restauraci. Hned jsme ji šli vyzkoušet. Nabízela krásný výhled na široké okolí, velký výběr jídel a příjemný prostor pro siestu. Jinak ale byla pevnost zklamáním a je třeba konstatovat, že zvenku vypadá podstatně působivěji než zevnitř.

Po prohlídce pevnosti jsme se naposledy procházeli tržištěm a krámků. Vyzkoušeli jsme i lékárnu, což byl pultový krámeček o asi dvou metrech čtverečních se dvěma prodavači. Potřebovali jsme něco na vyschlé rty, dostali jsme mastičku za patnáct rupií, která se ukázala jako velmi účinná. Hned poté opět neuvěřitelným způsobem zapracovala náhoda a my stáli tváří tvář Hance a Janče. Trochu nás při setkání rušila otravná žebračka, která nechtěla pochopit, že nic nedostane, a bakšiše se domáhala neustálým osaháváním nás všech, čímž si cestu k nějaké té rupii odřízla úplně. Jestli mi něco v Indii dost vadilo, pak to byly právě dotyky špinavých žebráků, u kterých člověk nikdy nemůže vědět, jestli netrpí nějakou nepříjemnou nemocí.

Poslední večere byla malinko nostalgická, loučili jsme se s naším oblíbeným kuchařem. Vyfotili jsme si ho, on nás taky – na svůj mobil. Nejdřív holky a pak i nás, ale mám podezření, že nás jen aby se neřeklo, a pak nás vymazal. Když nám fotky v mobilu ukazoval, nechtěně se mu tam objevila fotka nějaké další cizinky.

Vlak odjížděl až ve čtvrt na dvanáct večer. Protože ubytování bylo hodně levné, rozhodli jsme se zaplatit ještě jednu noc navíc a pokoj využít k hygieně a odpočinku před odjezdem. Konečně jsme se dočkali teplé vody a dali si malého šlofíka. Jako kompenzaci za nefunkčnost bojleru Klaudyja usmlouvala aspoň odvoz na nádraží zdarma.

Ve vlaku vyvstal menší problém. Jeden ze dvou řetězů, který měl držet prostřední lehátko, byl rozbitý. Spát na tomhle lehátku tedy vypadalo hodně nebezpečně pro člověka spícího o úroveň níž, což jsem měl být já. Děda, který seděl na spodní sedačce, to našťěstí uznal a přesídlil přes uličku, kde bylo zatím volno. Ocenil jsem jeho vstřícnost a bylo mi ho i docela líto, ale byl celkem malý, takže mu menší lehátko nemohlo vadit. Když už jsem byl skoro uvelebený, přišel asi dvoumetrový švihák a chtěl si lehnout na prostřední lehátko, které je prý jeho. V tu chvíli jsem jednak vzal zpátky svou lítost nad dědou, který tedy zřejmě vůbec nepřesedával pryč ze svého místa, jednak jsem začal vehementně protestovat a skoro na habána křičet, že se zbláznil a že mě chce zabít. Švihák se tomu ale jen smál a čekal, až vstanu a umožním sklopení jeho lehátka. V tom někoho napadla spásná myšlenka – použít místo původního řetězu ten, který má Vety na zamykání bágů, byl totiž z našich řetězů nejdelší. Okamžitě jsem se jal nápad realizovat, protože mi šlo když ne o život, tak minimálně o kvalitu spánku. Děda ochotně pomáhal i tentokrát a po několika špatných pokusech se nakonec dílo podařilo. Kdyby byl ale řetěz snad jen o milimetr kratší, bylo by všechno jinak. Konečně tedy všichni uleháme a řítíme se do Jodhpuru, kde se bude naše expedice lámat do druhé poloviny.

Jodhpur (středa 29. listopadu)

Naštěstí jsme do Jodhpuru dojeli s asi hodinovým zpožděním. Píšu našťěstí, protože už aspoň bylo světlo a nemuseli jsme přemýšlet, co budeme v půl šesté ráno v neznámém městě dělat. Po vystoupení z vlaku jsme s Vety zjistili, že dost nutně potřebujeme záchod – dáma na malou, já na velkou. Libor s Klaudyjí nás nabádali, ať si skočíme do vlaku, ale představa, že s námi ten vlak odjede, mě děsila. Nicméně stav se stal velmi akutním, takže jsem tam vyloženě vlítnul a poprvé a zároveň naposledy použil toaletu indického stylu. Těsně po vykonání ale náhle zhaslo

světlo, což mě vyděsilo natolik, že jsem se najednou ocitnul na nástupišti s kalhotami skoro na půl žerdi. Úleva však byla úžasná. A pak že ve stanici nelze...

Bágly jsme odložili do úschovny, protože jsme doufali, že se do odpoledního vlaku do Bombaje dostaneme a v Jodhpuru strávíme jen jeden den. Ono tam toho totiž zase tolik k vidění není. Hlavní atrakcí je pevnost, ke které jsme hned z nádraží vyrazili. Jeden rikša se nám sice snažil namluvit, že je to šest kilometrů, ale na nás si nepřijde – pokud Lonely Planet nelže, měly by to být kilometry maximálně dva. Procházíme ztichlými uličkami, jen tu a tam se mihne nějaké ranní ptáče, kráva či pes. Hlad nás zavádí hned do prvního guesthousu, ve kterém mají otevřeno. Stoupáme na střechu, jak je tady zvykem, a odměnou je nám úžasný výhled na pevnost, která v paprscích vycházejícího slunce získala krásný teplý odstín, jenž se pak každou minutu měnil. Snídaně byla příjemná a chutná a do sytosti jsme využili také zdejší toaletu.

Pevnost Mehrangarh se tyčí na kopci, na který pomalu stoupáme serpentinovou cestou. Za jednou ze zákrut vzbudila Vety bůhvíproč v jednom malém Indovi pocit, že mu chce ukrást jeho kolo. On se s ním dal vyděšeně na úprk a po pár metrech skončil i s kolem na zemi. Vety pomáhá chlapci na nohy a kolu na kola a radši jdeme dál, abychom mu nezpůsobili další trauma.

Na vrcholu kopce se nám naskytl pohled na velkou část Jodhpuru, kterému se přezdívá „Modré město“ a v tuto chvíli je nám jasné proč. Vypadá to, jako by všechny domy byly modré. V dálce se v oparu rýsují obrysy paláce Umaid Bhawan, který působí takřka jako fata morgana Taj Mahalu. U vstupu do pevnosti dostáváme ke vstupence sluchátka s audioprůvodcem v několika jazycích. Stačí pak následovat cedulky s čísly, které tvoří prohlídkovou trasu, na každém stanovišti namačkat příslušné číslo na ovladači a vyslechnout zajímavé informace o daném místě. Stanovišť je dvaatřicet, už to naznačuje, jak je pevnost rozsáhlá. Část prostor je upravena jako muzeum a v jednom sále právě probíhala zajímavá výstava obrazů. Pevnost je ve skvělém stavu, je působivá a výhledy na modré město jsou impozantní. Hlídači jsou stylově oblečení, na hlavě nosí turbany a dva z nich nám i ukázali, jak se turban namotává. Krom stylových Indů tu hlídá i několik orlů. Je také možné nechat si číst z ruky nebo nechat vyrobit barevný náramek přesně podle svých představ. V obchodě se suvenýry jsem si nepřipadal jako v Indii, ale kdekoli v Evropě – byl totiž plný předražených zbytečností.

Na dohled od pevnosti se bělá Jaswant Thada – památník maharádžovi Jaswantovi postavený z bílého mramoru. Zdá se, že je to k němu opravdu kousek, takže odrážíme nápor rikšů a za pár minut jsme na místě. Chvilku váháme, jestli chceme zase platit vstupné (už je to trochu únavné), ale když už jsem tady, byla by škoda se nepodívat, šlo jen o pár rupií. Je to malá, ale krásná stavba v příjemném prostředí a pevnost odsud vypadá úplně jinak než při pohledu z města.

Po krátké prohlídce sestupujeme zpátky do města, míříme k věži Clock Tower, kolem které má být největší tržiště ve městě – Sardar Market. Jdeme za nosem, občas se pro jistotu zeptáme na cestu a asi po půlhodině už se ocitáme v mumrají trhovců a nakupujících. Holky opět lákají barevné stánky a obchůdky se sárí, ale odcházejí s prázdnou. Pak se chceme jít naobědvat tam, kde jsme ráno snídali. Jdeme opět za nosem, ale tentokrát se v jodhpurských ulicích a uličkách nějak zamotáváme, mizí pocit, že aspoň zhruba víme, kde jsme. Bohužel si ani pořádně nepamatujeme název guesthousu. Několikrát máme dojem, že tady už jsme byli a už víme, kudy se vydat, ale nikdy to není pravda. Už nás to moc nebaví a když se dostaneme v jedné opravdu úzké uličce do pořádné dopravní zácpy, ve které se nedá ani pořádně dýchat, padá jasné rozhodnutí odbočit do jiné uličky, vzít si rikšu a jet k nádraží. Domlouváme se na dvaceti rupiích – nebo si to aspoň myslíme. Rikša není moc velká, takže já se krčím na zemi a držím se, čeho se držet dá. Platíme dvacet rupií, ale rikša se rozčiluje, že říkal pětadvacet. Nervy máme trochu na pochodu, takže tahle hra je pro nás v tuhle chvíli nezábavná a řidiče posíláme do háje.

Blíží se okamžik pravdy, jdeme zjistit na nádraží, zda jsme se dostali do vlaku do Bombaje. Chvilku trvá, než najdeme správné okýnko, pak očima hypnotizuju počítač, ale pán nám s milým úsměvem oznamuje, že seznamy ještě nejsou k dispozici a máme se stavit tak za hodinu. Jdeme se tedy zatím najíst. Vybíráme jednu ze tří restaurací hned naproti nádraží. Jsme tam sami. Jídlo bylo dobré, ale v jídelním lístku nějak zapomněli uvést DPH, což nás trochu namíchlo. Nejde o těch pár rupií, ale o princip.

Okamžik pravdy podruhé. Když nám pán zpoza okýnka podává naši jízdenku, na kterou rukou napsal číslo vagonu a našich sedadel, radujeme se, jako bychom vyhráli v místní loterii. Zbývá ještě nějaký čas, jdeme se poohlídnout

po internetu. U nádraží stojí altánek, na jehož střeše je poměrně velkými písmeny napsáno „Internet“. Pokud tušíte, že tam žádný internet není, máte bod. Nacházíme ho až o několik desítek metrů dál v jednom guesthousu. Libor zjistí uje, že má svoje světlé kalhoty zmazané od kolomazi nebo něčeho takového a dokonale mu to kazí náladu na celé odpoledne a večer. Druhé kalhoty už si totiž natrhl a také umazal.

Ve vlaku s Liborem využíváme toho, že máme horní lehátka, která jsou vždycky napevno sklopená a připravená ke spaní, takže na ně uleháme a děvčata necháváme napospas našim spolucestujícím – dvěma starším pánům. Pánové jsou velmi komunikativní, zvědaví a baví děvčata celý večer takovým způsobem, že Vety ráno raději předstírá smrt. Jediné, co mi z jejich hovoru uvízlo v paměti, je to, že o transsexuálech se nemluví. V té souvislosti mě napadá jedna zajímavost, které si tu člověk okamžitě všimne – v Indii je naprosto normální, že se muži drží a vodí za ruce, klidně se k sobě i schoulí, když třeba čekají na nádraží na vlak. Není to ale prý znak homosexuality, jen běžný projev kamarádství.

Mumbai/Bombaj (čtvrtek 30. listopadu)

Ráno se ke starým chytrákům přidává ještě chytrák mladý. Údajně studuje MBA, ale nenasvědčovalo tomu vůbec nic. Perel typu: „To Československo musí být ale zajímavé město...“ nebylo málo. Asi nejzábavnější byla jeho otázka, jak je možné, že umíme všechny ty jazyky, kterými se v Evropě mluví. Taky dělal haura, že nám na nádraží pomůže s tím, kudy a kam se máme vydat, ale když jsme dojeli na bombajskou stanici Bandra (nikoli Bandra, ale Bááááandra – jak nás mladý intelektuál opravil), jediná rada, kterou pro nás měl, zněla: „Zkuste se zeptat na informacích.“ Snad to bylo tím, že pochopil, že ta dvě nepřátelsky se tvářící individua, kterým zasedl místo, patří k sexy blondýnám, před kterými se tak holedbal.

Podle Lonely Planet jsme jako ideální ubytování vybrali Armádu spásy. Je v nás trochu zvědavosti, jestli to bude vypadat tak hrozně, jak zní název, ale v případě nouze by měly být v okolí další možnosti ubytování. Ještě předtím ale potřebujeme zjistit, jak si stojíme s vlakovými jízdenkami na jih a zpátky a v nejhorším rovnou zjistit možnost dostat se tam autobusem, takže potřebujeme taxi na nádraží Mumbai Central, poblíž kterého mají být i prodejci autobusových jízdenek. Dožadujeme se auta s taxametrem a dozvídáme se, že by měla cesta stát přibližně tři sta rupií. Zdá se nám to dost, ale na druhou stranu, do města je to celkem daleko a z letiště na nádraží Kurla stál předplacený taxík jen o patnáct rupií míň. Chtějí nám vnutit dva taxíky, prý je nás moc a ještě bágly, ale trváme na jednom autě. Po pár minutách upozorňují řidiče, že mu zřejmě nefunguje taxametr. Prý je to OK, že to chvíli trvá. Když ho upozorňujeme podruhé, začínáme být trochu nervózní a drsně mu říkám, že dostane tolik peněz, kolik bude ukazovat taxametr. Dělá, že nerozumí, a jede dál. Za chvíli ale zastavuje a ukazuje, že je vytažený kabel od taxometru a skoro máme pocit, že to svádí na mě, protože zástrčka je ukrytá pod rohožkou pod mýma nohama. Už jsme pěkně naštvaní a vyhrožujeme, že si jdeme najít jiné auto. Řidič se raději rozjíždí a pokračuje v cestě. To nám to tu pěkně začíná...

Okraj Bombaje se až tak výrazně neodlišuje od toho, co jsme zatím v Indii viděli – špína, slumy, zanedbané domy, žebráci... Snad jen rikši a krávy tu chybí. Čím víc se blížíme k jižnímu cípu, tím víc ale přibývá mrakodrapů, aut a především černožlutých taxíků, kterých jsou tu mraky, a všechno vypadá podstatně civilizovaněji.

Přijíždíme na Mumbai Central a taxikáři dáváme tři sta rupií. Dožaduje se víc peněz, chce přidat minimálně dalších padesát, jinak ho prý dostaneme do problémů. Tomuhle maníkovi už ale nevěříme ani slovo a odcházíme. V rezervačním oddělení pro nás nemají dobrou zprávu – šance dostat se do vlaků je v podstatě nulová. Chceme tedy lístky vrátit, ale paní u okýnka povídá něco o tom, že to jde až v den odjezdu. Moc se mi to nezdá, ptám se tedy u jiného okýnka, kde mi pán naopak tvrdí, že jízdenky vrátit lze. Nejdřív je ale potřeba sehnat lístky na autobus. Libor s Vety zůstávají a hlídají naše bágly a my s Klaudyjí jdeme na výzvědy. Hlavní autobusová kancelář a soukromí prodejci by měly být hned u nádraží. Ani se nenadějeme a ujímá se nás malý ošklivý stařík a vede nás jakémusi podivnému stánku, kde se prodávají boty a spousta dalších věcí. Najednou držím v ruce mobil a mluvím s nějakým člověkem, kterého dost špatně slyším. Hlavně se nám ale nepozdává prostředí, takže odcházíme a hledáme něco lepšího. Hned přes ulici je jeden stánek s nabídkou autobusových destinací vedle druhého. Vybíráme si prodavače, který vypadá nejdůvěryhodněji a zajišťujeme jízdenky do Hubli, což je zastávka nejbliž Hampi, kam směřujeme. Autobus je sice dražší než vlak, ale jak vidno, tak dostupnější. Vracíme se ke zbytku výpravy a u informačního okýnka

se ptáme, kde se dají vrátit jízdenky. Jelikož se ptala Klaudyja, paní v kukani ji poslala k přepážce pouze pro ženy, což se ukázalo jako dobrý nápad, protože u ní stála poloviční fronta než jinde. Jízdenku do Hubli jsme úspěšně za mírný poplatek vrátili. Zpáteční jsme si ještě pro jistotu nechali.

A teď hurá do Armády spásy. Už od vstupních dveří se ven linul pach, který by vyhovoval narkomanům. Dům právě prochází renovací a momentálně se natírá schodiště. Nejdřív recepční na dotaz ohledně dvou dvoulůžkových pokojů krouť hlavou, ale pak mumlá cosi o nějakém třílůžkovém pokoji... Několik minut čekáme, než pokoj uklidí (ačkoli jsme nic takového nechtěli, měli jsme jen zájem se podívat, jestli nám bude pokoj vyhovovat) a nabýváme dojmu, že se tady ubytovávají samí slušní a inteligentní lidé. Taky je tu takřkajíc božský klid.

Pokoj je obrovský, tzv. rodinný a skládá se z jedné části s pěti lůžky, ze druhé se třemi a z vlastní koupelny. V ceně 275 rupií za osobu jsou i tři jídla (oběd, večeře a snídaně). Při vybalování se náhle ozve zat'ukání na dveře a v nich se vzápětí objeví hlava mladého muže. Než se nadějeme, stojí ve dveřích celý a spustí na nás česky. Chvilu se z toho vzpamatováváme a po celou dobu rozhovoru jsme ostražití, ani nevíme proč. Snad je to tím, že tady radši nikomu moc nevěříme a v každém rozhovoru čicháme nějakou kulišárnu. Snad nás napadá, že po nás bude chtít, abychom propašovali nějaké drogy nebo tak něco. Na naší podezřivosti se ale podílí také krajan sám, když na dotaz, co tady těch šest let dělá, odpoví, že vlastně nic. Nejzajímavější informací z celého rozhovoru je doporučení restaurace IDEAL na konci ulice, v níž se právě nacházíme.

Jeho tip se ukáže už za nemnoho minut jako vynikající. Je to nevelká muslimská restaurace, asi by nás samotné nenapadlo jít se do ní najíst. Jídlo je skvělé, káva prý výtečná (tohle já bohužel nedokážu ocenit), obsluha rychlá a ceny velmi přijatelné. Jen ten led v naprosto skvostném mangovém freshi mě trochu znejistil – ale jsem tak rád, že se konečně dočkávám nápoje z manga poté, co všude jinde tvrdili, že není mangová sezóna, že tuhle obavu překonávám. Chutná nám i barevné zrní s převahou zelené, které nám přinášejí po jídle – má lékořicovou chuť a slouží jako osvěžovač dechu.

Nacházíme se asi sedmdesát metrů od moře a zhruba čtyři sta metrů od Brány Indie, nejznámějšího bombajského monumentu. Je tedy nasnadě, kam vedou naše další kroky. Břeh je zavalen haldami odpadků a také prodavačů obřích balónků, jejichž smysl nám jaksi uniká. Vety, která se na Bránu těšila nejvíc, je poněkud zklamaná, čekala totiž, že bude větší. Mě s Liborem zase mrzí, že je teď v naprosto nevhodném světle na focení a natáčení. Na druhou stranu ale máme štěstí, že u Brány zrovna nacvičuje vojenský hudební soubor na oslavy státního svátku, takže máme postaráno o zajímavé zpestření. V každém případě se sem musíme ještě vrátit, což vzhledem k poloze Armády spásy není vůbec žádný problém.

Mořský vzduch nás docela nalákal, a tak se vydáváme na druhý konec tohoto cípu Bombaje, kde by měla pobřeží lemovat promenáda ve tvaru „královnina náhrdelníku“, jak je přezdívána. Než se k promenádě dopravíme, už je tma a docela větrno. Skoro máme pocit, že se chystá další tsunami. Bohužel i tady probíhá rekonstrukce, takže na sto metrů upravené cesty připadá asi pět set metrů rozkopané a zakryté vlnitým plechem. Když už se konečně dostáváme na delší upravený úsek, oslovuje mě nenápadný drobný stařík působící dojmem intelektuála. I jeho otázky jsou celkem na úrovni, i když skoro všechny si musím nechat opakovat a sklánět se k němu, protože je asi o dvě hlavy menší než já a vítr taky dělá svoje. Rozhovor tímhle stylem už mě moc nebaví, ale říkám si, že aspoň konečně někdo, kdo nám nic nenabízí a zajímá se o naši zem. Ó, jak jsem naivní. Pán jakoby mezi řečí utrousí, že vlastní nějaký klub, ve kterém je bazén, a zda bychom si nechtěli přijít zaplavat. Odmítám ho nejdřív sám, pak i za pomoci všech ostatních, ale pán je dost vytrvalý, takže nezbyvá než ho setřást neslušně, bez rozloučení. Ach jo, to tu fakt není nikdo, kdo v nás nevidí jenom dolary?

Na konci promenády je kousek písčité pláže Chowpatty Beach, která i v noci žije rušným životem, jsou tu stánky s jídlem, pitím a zmrzlinami, které se vyrábějí z neuvěřitelně barevných tekutin. Holky a Libor si dávají zvláštní zmrzliny (nudlová s mandlemi apod.), mně stačil ten led v mangovém freshi u oběda.

Nohy už toho mají za sebou dost, hledáme tedy autobusovou zastávku. Nacházíme ji a dokonce nám na ní i jeden seriózně vypadající pán radí, kterým autobusem máme jet. V autobuse přišla tvrdá rána pro Klaudyji. Ptala se dokonalou angličtinou průvodčího, jestli nám řekne, až budeme mít vystupovat. Odpověď průvodčího nás konsternovala a posléze rozesmála: „Sorry, I don't understand your language.“ (pro neznalé angličtiny: Bohužel vašemu jazyku nerozumím.) Na scénu tedy opět přichází ochotný pán, ale vlastně ho ani nepotřebujeme, protože

už jsme zase našli orientační nit. Po opuštění autobusu procházíme ulicí plnou stánků se vším možným a končíme znovu u Brány Indie, tentokrát osvětlené. Pak už je nejvyšší čas odebrat se do hajan.

Mumbai/Bombaj – den druhý (pátek 1. prosince)

Oběd ani večeři v Armádě spásy jsme nestihli, snídani jsme si ale ujít nenechali. Razance vydávání jídla u okýnka sice připomínala vězení a čisté hrnky si představuju jinak, ale jídla bylo celkem dost a nebylo špatné, i když Libor se svých oblíbených francouzských toastů nedočkal.

Na programu dne bylo několik málo zajímavých míst, kterými se Bombaj může pochlubit. Celkově to totiž nijak zvlášť zajímavé město není. Nechali jsme se taxíkem zavézt na to nejseverněji položené s tím, že to pak vezmeme postupně zase zpátky do ubytovny, kde máme schované bágly. První zastávkou byl tzv. Mahalaxmi dhobi ghat, který je největší venkovní prádelnou na světě. Hned vedle kolejí, po kterých se prohánějí příměstské vlaky, se pere prádlo snad pro celé město. Jedna kád' vedle druhé, v nich voda, která se rozhodně nedá označit za průzračnou, spousta mužů mlátících prádlem o stěny kádí a šňůry s prádlem rozvěšeným podle barev. Je to hodně zajímavá podívaná, vydržíme se na práci druhých dívat snad čtvrt hodiny.

S taxikářem jsme se dohodli, že na nás počká a zaveze kousek zpátky, k tržnici Crawford Market. Na ceně jsme se ale nedomlouvali. Předpokládali jsme, že když je to kousek, bude to o pár rupií víc. On chtěl ale dvakrát tolik, tedy sto dvacet. Hádali jsme se tak vehementně, že k nám přišel jiný rikša, kterému jsme situaci vysvětlovali. Debata nikam nevedla, takže jsme strčili našemu řidiči do ruky stovku a šli pryč. V drzosti a vyčůranosti vůči cizincům si místní taxikáři nezdají se svými pražskými kolegy.

U vchodu do tržnice se nám zase někdo vnucuje a tvrdí, že dál nesmíme bez průvodce, kterým je právě on. Odkazuje se na ceduli, která sice něco takového potvrzuje, ale nám se to vůbec nelíbí. Odmítáme ho, on přidává, že mu nemusíme nic platit, jen když to uznáme za vhodné. Na tenhle trik mu skočit nechceme a navíc mu ukazujeme, že ani další turisté žádného průvodce nemají. Nicméně se nás drží jako klíště, až po pár metrech se nám ho podaří v davu setřást. V tržnici se dá koupit ovoce, zelenina, maso, koření, sladkosti, oříšky (v nejroztodivnějších barvách), ale taky třeba psi nebo andulky. Doufáme, že na chov.

Dalším cílem v pořadí je Victoria Terminus – tedy dnes už vlastně Chhatrapati Shivaji Terminus, ale to se hůř pamatuje. Zkrátka nádherná stavba vlakového nádraží, která jednoznačně přiznává vliv bývalé britské nadvlády. Opět je příšerné světlo na focení, ale software už si s tím pak snad nějak poradí.

Jelikož Klaudyja vkládá do Bombaje velké naděje stran nákupů, vysloví přání navštívit údajně velký obchodní dům Bombay Store. Co má člověk s těmi ženskými dělat, že? Je to naštěstí jen kousek stranou z naší trasy. Když máme u vchodu odložit batohy, odmítám se obtěžovat dovnitř a čekám na ostatní venku. O nic jsem prý ale nepřišel. Pokračujeme dál mezi stánky a také kolem lisu na cukrovou třtinu. Už jsme celkem otrkaní, takže si s Liborem zkoušíme dát třtinový fresh. Obří „jumbo“ sklenice vyjde na 2,50 Kč a nápoj je velmi chutný a osvěžující. Škoda že jsme před chvílí vyhodili prázdnou PET láhev, mohli jsme si nechat natočit na cestu.

Tenčí se zásoby rupií, vyhledáváme tedy banku, kde bychom směnili dolary. Jdeme kolem Citibank. Před vstupem absolvujeme důkladnou prohlídku, teprve po ní se dozvídáme, že tady směnárna není a že Klaudyji tady bankomat odmítá vydat peníze. Zkoušíme tedy štěstí opodál u Thomase Cooka. Tam jsme úspěšnější, jen je trochu zvláštní pocit hlásit jako místo pobytu Armádu spásy. Klaudyja to řeší s grácií sobě vlastní a jmenuje Hotel Diplomát, který stojí hned přes ulici od skutečného místa pobytu.

Část nazvaná Kala Ghora je trochu zklamáním. Má být plná univerzit, kulturních zařízení, zajímavých staveb apod., ale zaujalo nás jen Muzeum Prince z Walesu. Tam nás ale nepustí zadarmo ani na zahradu, takže si jej fotíme zpoza plotu. Jako magnet nás pak znovu přitahuje Brána Indie, tentokrát v příznivém světle. Když vidí moji snahu vyfotit bránu vcelku jeden z hlídačů, láká mě do uzavřené zahrady, ze které ji prý budu moct celou vyfotit úplně v pohodě. Naštěstí jsem si na internetu přečetl, že by mě pak čekalo drahé výkupné, abych se z té zahrady mohl zase dostat ven, takže s díky odmítám. Libor ale neuniká požehnání od „svatého muže“, který mu za bakšiš udělal barevnou tečku na čele a na ruku uvázal žluto-červený provázek, který prý musí sám od sebe upadnout, jinak se nesplní tajné přání.

Není potřeba řešit, kam zajdeme na oběd – včera osvědčený IDEAL je jasnou volbou. Stavíme se ještě v Armádě spásy pro batohy a holky vytahují noviny, které si koupily na nádraží Victoria. Hlavním tématem jsou včerejší útoky jakési agresivní skupiny, která mj. házela zápalné lahve do vlaků. Střety probíhaly i na stanici Bandra (Bááááandra), na které jsme den předtím vystupovali z vlaku z Jodhpuru. Doufáme, že tahle zpráva se neobjeví na obrazovkách českých televizí a jsme docela rádi, že další cestu strávíme v autobuse. Po zážitku z jízdy do Jaipuru bych tuhle větu sám od sebe nikdy nečekal.

Zbytek odpoledne před odjezdem se rozhodujeme zkrátit odpočinkem v zahradách Hanging Gardens na kopci nedaleko Mumbai Central, odkud nám večer jede autobus. Nejdřív se zastavujeme v protějším parčíku, který se pyšní výhledem na Chowpatty Beach a prolézací botou v nadživotní velikosti. Samotné Hanging Gardens jsou zajímavé zejména keříky zastříženými do tvarů různých zvířat – tentokrát ve velikosti životní. V šest hodin se sebereme a jdeme ulovit taxíka. Slovo ulovit je tentokrát na místě, neboť se nám poprvé stává, že se o nás neperou, nenabízejí se. Až se nervózně ohlížíme, jestli za námi přece jen někdo nejede. Teprve takřka na konci ulice se nás konečně jeden, trochu zmateně vyhlížející taxikář, ujímá. Navrhuje padesát rupií, což se nám zdá příjemně málo, takže se radši ještě dvakrát ujistíme, že myslí padesát za všechny čtyři dohromady. Myslí. Podobně jako v Praze je kolem šesté i tady doprava trochu hustější, ale máme velkou rezervu, takže na stanoviště přijždíme se slušným předstihem.

Pokoušíme se sehnat na cestu nějaké banány a sušenky. Se sušenkami není problém, ale banány nějak nemůžeme najít, a to s Liborem zacházíme celkem daleko. Všimáme si jich, až když se z průzkumu vracíme, a to jen pár metrů od místa, kde stojíme. Nikdo tam ale není a krást se nám nechtějí, takže si říkáme, že tam zaskočíme později. Střídají nás holky a přinášejí banány – odtud, kde jsme nikoho neviděli, stánek prý právě balili a končili... No nic, děvčata se s námi solidárně dělí. V čas odjezdu nás nakládá mikrobus a je nám řečeno, že nás zaveze k většímu autobusu, kterým pojedeme do Hubli. Prodíráme se šílenou zácpou, to není doprava na pětce, ale snad na šestce. Na místo přestupu dorážíme asi za hodinu (měly to být 4 kilometry, ale zřejmě pánovi vypadla z číslovky jedna nula). Řidič, který nás sem zavezl, to na nás zkouší a chce zaplatit dvacet rupií za každé zavazadlo. Klaudyja ho nekompromisně posílá do patřičných mezí. Nastupujeme do autobusu a zjišťujeme, že na našich sedadlech jsou rozvalené nějaké slečinky. Sedáme si jinam, odkud nás hned vzápětí vyhazuje drsný chlápek. Vysvětlujeme mu situaci, kterou nám pomáhá rázně řešit, děvenky se pakují. Holky potřebují na záchod, ale vzhledem k tomu, že stojíme v nějaké opuštěné temné ulici, považují jejich optimismus ohledně nalezení veřejné toalety za přehnaný. O několik minut později je mi dáno za pravdu, víc tuto záležitost rozvádět nehodlám, abych nevedl dámy do nelichotivého světla a do rozpaků.

Začátek cesty je příšerný. Pořád někde zastavujeme a přibíráme další lidi, autobus je prostě potřeba zaplnit do posledního místa. Do toho nám z pirátského DVD pouští na plné pecky jednu z těch indických slátanin, které vypadají všechny úplně stejně. Naštěstí jsou sedadla pohodlná, takže se dá celkem slušně usnout. Libor s Klaudyjí ale podcenili ranní teploty, takže docela drkotají zuby a strkají bosé nohy kamkoli, kde je aspoň trochu šance na teplo. Klaudyjina snaha vyndat si ze zavazadlového prostoru spacák se setkala s naprosto negativní reakcí řidiče. Asi hodinu před cílovou stanicí zastavujeme a teprve teď, když tu věc sundávají, si všimáme, že jsme na střeše vezli něco, co vypadá jako kamion. Radši ani nechci vědět, co v tom je...

Hubli – Hospet – Hampi (sobota 2. prosince)

Autobus neměl žádnou pevnou dobu příjezdu, takže ani nelze říct, jestli jsme přijeli načas nebo ne. Bylo asi deset hodin a k pokračování do Hospetu, ze kterého už je pak jen pár kilometrů do Hampi, se dalo dostat buď vlakem ve dvanáct (tedy podle jízdního řádu) nebo autobusem. Ten prý jezdí každých zhruba patnáct minut. To zní dobře, takže se necháváme za nehorázných šedesát rupií zavést k autobusovému nádraží. Tam mě upoutává cedule na jednom nástupišti, ze které vyplývá, že by odsud měl jezdit přímý autobus i do Aurangabadu, což by nám později výrazně ulehčilo přesun k jeskyním v Eloře.

Informace o patnáctiminutových intervalech se ukazuje jako zcestná, čekáme minimálně čtyřicet minut na starou rozvrzanou herku, do které s námi nastupují kromě domorodců i dva cizinci. Cesta má prý trvat 2,5 až 3 hodiny. To snad nějak přežijeme, říkáme si. Teď už můžu napsat, že to bylo skutečně utrpení, jeden ze dvou nejhorších zážitků

za celou dobu. Jestli jsme cestu autobusem z Agry do Jaipuru označili za příšernou, pak těžko hledám slovo, které by vyjádřilo stav ještě mnohem horší. Autobus vyloženě skákal, tlumiče buď zapomněli namontovat, nebo se ztratily někde cestou. To by ale ještě nebylo to nejhorší. Smrtelným byl styl jízdy a hlavně způsob předjíždění – opět jsme předjížděli všechno, co nám přišlo do cesty, a to za každých okolností. Silnice byla dost úzká, neměla zpevněné okraje, takže místy jsme se ocitali jedním nebo dvěma koly v příkopu, v poli... Celou cestu jsme se pevně drželi kovové tyče na sedadle před námi a v nevyzpytatějších chvílích přemýšleli, kam a jak budeme padat, až se bude autobus převracet. Odpočítávali jsme každou minutu, kterou už máme za sebou. Když jsme jeli něco přes dvě hodiny, přišel šok – dorazili jsme totiž teprve do městečka, které je asi ve třetině cesty. Vety tomu radši nevěřila a zeptala se rozverného průvodčího, jak dlouho ještě pojedeme. Prý ještě tak minimálně tři hodiny. Ó můj bože! Jestli tohle přežijeme, tak pak už všechno a hlavně už NIKDY autobusem! Domorodci se ale zdají být naprosto v klidu, průvodčí se pořád usmívá a dokonce nás oslovuje s dotazem, jestli nemáme nějaké české mince. I kdybychom měli, neměl bych mu je jak dát, protože jsem se všim, co jsem měl volného, držel, čeho se držet šlo. Když je autobus plný, startuje na mě asi čtrnáctiletý kluk s tím, ať si dám bágel jinam, že si chce sednout. Nejdřív se mu snažím dát dost jasně najevo, že nic takového dělat nehodlám (ono to ani dost dobře nejde, pokud bych tedy ten bágel nevyhodil z okna), pak už mu nadávám v češtině, on na mě něco chrlí v hindu a půlka autobusu se směje. Mladý muž sedící přede mnou mi prozrazuje, že si ze mě kluk jen dělá legraci, takže ho ignoruju. Muž se začíná vyptávat, jak se jmenuju, odkud jsem – zkrátka typické otázky. Chvilí si jen tak povídáme, on potom vystupuje a ještě mi mává jako starému kamarádovi. A nic po mně nechce!!! Naopak já jsem díky němu aspoň na pár minut přestal částečně vnímat jízdu hrůzy. Několikrát se cestou zjevují velké balvany charakteristické pro Hampi, ale bohužel se ukázaly být jen planými poplachy a do Hospetu dojíždíme skutečně až po celkových více než pěti hodinách jízdy smrti.

Člověk by se po takovém zážitku rád pěkně v klidu zhluboka nadýchnul, ale to nám není dopřáno. Autobus snad ještě ani pořádně nezastavil, a už se stáváme lovnou zvěří. Zvenku vyskakuje k našim oknům několik maníků nabízejících odvoz a ubytování, někteří nám rovnou cpou vizitky a hlavně se důrazně dožadují, abychom si je zapamatovali. Trochu jim to komplikujeme tím, že sedíme na obou stranách autobusu, takže pobíhají jako splašené fretky sem a tam. Výstup ven je pro nás takřka nemožný, dveře jsou horlivci doslova zataraseny. Takové „uvítání“ jsme v Indii ještě nezažili, ale příjemné není ani trochu, obzvláště po tom, co jsme v uplynulých hodinách zažili. Dáváme najevo svou nevoli, anglicky žádáme o chvíli klidu a česky nadáváme a snažíme se co nejrychleji propracovat k autobusu do Hampi. Ten je naštěstí právě připraven k odjezdu a jeho průvodčí nás tam hned nahání. Nahrazuje tak neexistující informační systém, kterým myslím alespoň ceduli s názvy míst, kam autobus z daného stanoviště odjíždí. Tenhle autobus už má před sebou naštěstí jen třináct kilometrů, jede přijatelnou rychlostí a těch pár retardérů, které přeskáčíme, už nás nemůže rozhodit. Jsme docela překvapeni, že i v takovém zapadákově má průvodčí strojek na tištěné jízdenky, na kterých jsou veškeré informace o spoji – odkud kam, počet kilometrů, cena, datum, čas. Cesta stála směšných deset rupií.

Do Hampi jsem se těšil asi nejvíc a krajina, která se před námi otevírala už pár kilometrů před příjezdem, dávala tušit, že zklamán nebudu a doufám, že i ostatní účastníci zájezdu ocení půvab tohoto místa. Zatím se mi totiž zdálo, že hlavně Klaudyja je poněkud skeptická a neustále potřebovala být ujišťována, že skutečně stojí za to se sem takovou dálku handrkovat.

Po takřka nepřičítelném útoku snaživců v Hospetu jsme se obávali něčeho podobného i tady a bohužel jsme se nespletli. Přepadli nás tu dokonce i někteří z těch, kteří se tak dožadovali toho, abychom si je zapamatovali. Byli jsme doslova obsypáni hordou chlapíků, kteří se na nás přilepili jak vosy na štávu a podobně z nás také vysávali energii. Vráželi nám před oči vizitky, halekali jeden přes druhého, každý měl to nejlepší ubytování. Několikrát jsme je prosili, aby nás nechali aspoň na pět minut vydechnout a rozmyslet se, ale naprosto bez úspěchu. Ten, co v Hospetu nejvíc řval a skákal, byl nejagilnější a dodnes ho vidím před očima. Když jsme si uvědomili, že nemáme šanci tenhle boj vyhrát, nechali jsme se tedy vláčet od jednoho guesthousu k druhému. Pokoje byly pěkné, ale stály kolem 300-500 rupií, což značně přesahovalo naši představu. Vždycky, když jsme odmítli a vyšli znovu před dům, opět se na nás všichni vrhli a vláčeli nás o dům dál. Ten nejotravnější byl štěstím bez sebe, když jsme se konečně dostali tam, kam nás dostat chtěl. Až s mírnou nechutí jsme se ptali majitele, jestli má dva dvoulůžkové pokoje. Když nám odpověděl, že má plno, měli jsme všichni sto chutí toho aktivního debila (omlouvám se za sílu výrazu, ale nic slabšího by ho nedokázalo výstižně popsat) umlátit bágly. Snad anděl strážný nám poslal do cesty mladý anglický

pár, který nám doporučil obhlídku ubytování na druhém břehu řeky. Je to tam prý hezčí a podstatně levnější. Jmenovali i místo, kde spí oni a kde jsou naprosto spokojení.

Dali jsme na jejich radu, setřáslí otravné hejno a mířili k loďce, která je jedinou spojnici mezi oběma částmi oddělenými řekou. Převoz stojí deset rupií, s bágly patnáct, trvá asi dvacet vteřin a poslední vyjíždí v sedm večer. Náladu nám dokázal spravit klučina, který na loďce vybíral peníze. Pyšnil se velkou značkovou taškou (bůhví na co), ale především hláskem čerstvého eunuha. Měli jsme všichni co dělat, abychom nevyprskli smíchy nahlas.

Na druhém břehu řeky byl božský klid. Znavení psychicky i fyzicky jsme šli obhlédnout hned první možnost ubytování. Nevypadalo to zle, cena dobrá, holky chtěly zůstat, ale já jsem nějak neměl pocit, že je to úplně ono, takže jsem navrhol zkoušet se podívat aspoň o dům dál a případně se vrátit. Prý OK. Když jsme přešli řeku, nemohli jsme si vzpomenout, jak zněl název místa, které nám doporučoval onen anglický pár. Vzpomněli jsme si právě teď, když jsme ten název viděli nad vchodem do hned vedlejšího komplexu – Sai Plaza. Zní to honosně, ale nepředstavujte si žádný nablýskaný luxus, hned u vchodu odpočívají krávy. My si ale připadáme jako v ráji. Čtvercová zelená zahrádka, kolem ní jsou posázeny rozkošné bungalovy, před každým z nich se houpe na kůlech zavěšené lehátko a souběžně s řekou blikotají barevné lampionky dodávající poklidnou atmosféru už na pohled příjemné restauraci s krásným výhledem na protější břeh. Mají dva volné bungalovy, oba s vlastní sprchou (se studenou vodou, ale teplou tu prý stejně neseženeme) a evropských záchodem. Jeden za sto padesát rupií, druhý za dvě stě. Rozdíl je jen v kvalitě podlahy. Holky tu chtěly sehnat co nejlevnější nocleh, my si tedy bereme dražší verzi a s obrovskou úlevou skládáme bágly a padáme na postel s moskytiérou.

Po snad až příliš osvěžující sprše jdeme vyzkoušet restauraci. Je to ten typ, kdy sedíte nebo ležíte na zemi u nízkých stolů. Tyhle stoly jsou vytvořeny celkem nápaditě – jako podklad slouží basy od coca-coly a dalších nápojů. Druhý den jsme si všimli, že tam, kde byly prázdné láhve, jsou najednou plné, takže stoly vlastně slouží zřejmě částečně i jako sklad. Personál je složen výhradně z mladých kluků (nám se nejvíc věnuje na první pohled pohodář Winkie, který se hned při naší registraci ptá, jestli kouříme), ženu tu vidíme jen tehdy, když ráno přinese v koši na hlavě čerstvé ovoce. Osazenstvo ubytovaných připomíná dobu hippies. Něco naznačil i výběr filmu, který se tu v osm hodin pustil z DVD – Kill Bill. Jídlo je výtečné, atmosféra uklidňující, okolí nádherné. Tady určitě pár dnů zůstaneme.

Hampi (neděle 3. prosince)

Hampi je oblast rozkládající se na něco přes třiceti kilometrech čtverečních. Zajímavá je svou historií (kterou tu ale nechci rozebírat), zvláštní pak dechberoucí krajinou, kterou tu příroda vytvořila způsobem mě naprosto nepochopitelným. Všude, kam se člověk podívá, jsou balvany. Kopce balvanů. A mezi nimi ruiny chrámů, palmy, rýžová pole a řeka. Kam jen oko dohlédne nic jiného. Hampi se dá rozdělit na tři hlavní části. První je Hampi Bazaar, kam jsme přijeli a ve kterém kromě autobusové zastávky najdete také tržiště, obchody, čilý ruch a řadu možností ubytování. Druhá část je charakteristická právě zmíněnými balvany a pozůstatky chrámů s dlouhou historií. Ve třetí části, tzv. královské, už tolik balvanů nenajdete, protože se prý používaly na stavbu objektů, které tam dodnes stojí. Někdy z nich zbyly jen základy, jindy si zachovaly ze své původní krásy podstatně víc. Dneska máme v plánu prozkoumat část druhou, tedy balvanovou.

Z Hampi Bazaaru k ní vede široká „magistrála“ lemovaná příbytky chudší části místních, na jejímž konci je první ruína. Bohužel je nám v patách školní výprava, takže můžeme buď jít hodně rychle dopředu, nebo počkat, až bude z dohledu a pokračovat v klidu dál. Volíme druhou možnost. Mezitím se nám ale někde poděly holky, snad se začaly drápat na kopec, který je hned u cesty a slibuje krásný výhled na okolí. To je zatím v nefotogenickém slunečném oparu, takže si ho s Liborem necháváme až na zpáteční cestu. Když se ani po několikaminutovém čekání děvčata neobjevují, pokračujeme dál.

Cestou fotíme a natáčíme různé kompozice balvanů, oči se stále nemohou dosyta pokochat. Kromě malých veverek, kterých běhalo spousta i na jiných místech, tu objevujeme i mrštné ještěrky. Přicházíme k Achutaraya Temple. Bohužel si tuhle ruínu chrámu školní výprava ještě pořádně neprohlédla, ale nemáme kam spěchat. Je krásně teplo, fouká i jemný vánek, takže slunce tolik nepálí. Ráno jsme se už ani nenamazali, usoudili jsme, že si naše pokožka stačila na místní slunce dostatečně zvyknout.

Když se školáci ztratí z dohledu, zůstáváme úplně sami. Ačkoli se nám při příjezdu do Hampi zdálo, že je tady víc zahraničních turistů než kdekoli jinde, na takhle rozlehlém území se to zřejmě ztratí. Značení objektů a cest je tady trochu chaotické a mapky, které máme s sebou, jsou na tom dost podobně, takže najednou ani pořádně nevíme, jak jsme se dostali k řece, kde je rázem spousta lidí. Koupou se, baví se, odpočívají. Když si jdeme jednu scenérii vyfotit, nechtěně rušíme postarší ženu, která si vyšla s malým džbánkem. Ten se tu používá na hygienu po použití toalety. Tedy v tomto případě toalety čistě přírodní.

Teplota se přece jen zvyšuje, zásoby vody docházejí. Naštěstí je prý hned za rohem, za obrovskými černými balvany, restaurace. Cestou míváme několik „svatých mužů“, kteří za mírnou úplatu dají zájemci požehnání. Jeden z nich sedí na šikovním místě, byla by odsud krásná fotka. Fyziologické potřeby jsou ale silnější, takže si ho necháváme jako tip na cestu zpátky a jdeme se posilnit. V malé rodinné restauraci jsme sami a vypijeme, na co přijdeme: fresh z melouna (jsme ujištěni, že v něm není voda ani led), Fanta, voda. Když se vracíme, zjišťujeme, že svatému muži už asi bylo na sluníčku teplo, takže se schoval do přilehlé jeskyně k ostatním. Tak to má smůlu. A my taky.

Vydáváme se dál kolem dalších a dalších balvanů, zastavujeme u místa, kde se u řeky znovu houfují lidé. O kus dál už se setkáváme s druhou polovinou naší výpravy. Ne zcela překvapivě v obležení čtyř mladých Indů. Děvčata jsou v sedmém nebi, chlapci jsou prý velmi galantní a zábavní. Dojem, že jsme jim ani trochu nechyběli, nelze nepocítit. Sdělují nám, že Vittala Temple, u kterého právě stojíme, odmítly za vstupné ve výši dvě stě padesát rupií navštívit a pokračují se svými džentlmeny v opačném směru než my. Vstupné je opravdu tak vysoké (asi už nikoho nepřekvapí, že jen pro cizince – Indové platí deset rupií), prý je to nejvzácnější chrám v celém Hampi. Vysoké jsou i zdi kolem, ne vždycky původní. Indové jsou totiž, pokud jde o peníze, velmi vynalézaví. Aby si turisté nemohli vnitřek vyfotit aspoň zvenčí, staví u placených památek zdi z nevzhledných šedivých kvádrů. Časem jsme získali pocit, že tu takhle brzy obezdí snad úplně všechno.

Naše váhání je asi hodně patrné, protože k nám po chvíli přichází slušně vypadající Ind a vysvětluje nám, že se vstupenkou do tohoto chrámu můžeme navštívit ještě Lotosový palác a Sloní stáje na druhém konci, ovšem jen ten samý den. Už nejsme tak naivní, abychom nepochopili, že ten chlap je rikša a nejde mu o to, aby nám pomohl, ale aby na nás vydělal. Děkujeme mu za výklad a snažíme se ho zbavit. Moc to nejde, pronásleduje nás až k pokladně, kde se stáváme chudší o 500 rupií.

Chrámový komplex je poměrně malý, ale hned za vstupní branou se nachází asi jeho nejznámější součást – kamenný vůz. Vyfotit nebo natočit ho (nebo nás u něj) bez lidí je takřka nemožné, vyžaduje to velkou dávku trpělivosti. Tu už máme trochu nabořenou skutečností, že do chrámu se valí jeden školní výlet za druhým. Každá třída má jiné uniformy, což vypadá barevně hodně zajímavě, ale my bychom zrovna teď uvítali trochu klidu. Když se jedna ze tříd vrhne na Libora a jeden žáček za druhým vyzvídá, odkud je a jak se jmenuje, Libor rezignuje. A to ještě netuší, že za chvíli za námi i sem dovnitř dorazí rikša, který nás naháněl před chrámem. Indická vlezlost a vytrvalost nezná hranic. Můžete jim stokrát říkat NE, oni to stejně zkoušejí dál. Je pak docela úleva potkat někoho, komu to stačí říct jednou.

V chrámu trávíme dobu úměrnou vstupnému, i když z velké části je to způsobeno dlouhým čekáním na záběry bez lidí. Nechci popisovat další památky, kolem kterých jsme procházeli. Na každém kroku bylo na co se dívat, třeba na malé jezírko pod haldou balvanů, které bylo pokryto stovkami neznámých fialových květin. Došli jsme zpátky k Achutaraya Temple a usoudili, že teď je ten správný čas na výstup na vyhlídkový Matanga Hill, a to opačnou stranou, než kterou se na něj dostaly ráno holky.

Panoramata, která se nám naskytla cestou nahoru i dolů, jsou nepopsatelná. Něco takového jsme v životě neviděli a asi ani neuvidíme. Nikde nekončí krása umocněná příjemným načervenalým svitem slunce klesajícího k obzoru. Podrážka mých sandálů je natolik hladká a tudíž nevhodná k lezení po hladkých balvanech, že jsem si při kochání párkrát málem rozbil, s prominutím, hubu. S děvčaty jsme se domluvili, že se prozvoníme, až někdo z nás bude zpátky pod kopcem. Tam ale zrovna nebyl signál, takže jsme se sešli až „doma“ – příjemně unavení. A všichni pěkně spálení. U holek to odnesly hlavně dekolty, u Libora ramena a pleš, u mě zadní strana lýtek. Jak jsme staří, tak jsme...

Léčili jsme se nejen krémy, ale svoje udělala také dobrá večere. Dneska se pouštěla Americká krása. Libora tenhle film moc nebere a taky ho zmohla únava, takže si šel lehnout, já se vydal vyzkoušet místní internet. Klaudivya mě

varovala, že je pomalý. Zapomněla ale upřesnit, že je to ten nejpomalejší internet na světě. Lidé vedle mě si stěžovali, že se už dvanáct minut snaží přihlásit do e-mailové schránky a pořád nic. Já se na náš blog sice dostal, ale vůbec se mi neukázalo okno, do kterého se píše text. Všechna tlačítka tam byla (na rozdíl od mého pokusu v Jodhpuru, kde jsem po napsání celého článku zjistil, že ho nemám jak odeslat, protože tam prostě tlačítko na odeslání nebylo), ale nebyla k čemu použít. Pokoušel jsem se to vysvětlit obsluhujícím. Ten se mi nejdřív snažil tvrdit, že pokud jsem ze Švýcarska, mám špatně koncovku .cz (podle něj má být .ch). Neměl jsem zrovna chuť mu vysvětlovat, že za sedmero horami a řekami existuje jakási Česká republika. Stačilo poukázat na to, že stránka se mi zobrazila, takže v adrese asi problém nebude, jen to okno tam nějak chybí. Pustil mě k vedlejšímu počítači – nic. Zavedl mě dokonce ke svému vlastnímu, podstatně luxusnějšímu, vedle v kanceláři – nic. Tak jsem jen pokrčil rameny a bez placení se odporoučel. Aspoň články o SuperStar jsem si stihl přečíst.

Hampi – den druhý (pondělí 4. prosince)

Začíná poslední týden naší expedice. Přemýšlíme, jestli dneska dáme druhou hlavní část Hampi plnou historických památek, nebo si půjčíme kola a projedeme se po okolí, včetně výstupu na nedaleký Monkey Temple. Aby byla trochu změna, vítězí kola. Nejdřív ale dáваме vyprat nějaké prádlo, zásoby triček se tenčí a kalhoty už taky začínají ztrácet svoji původní barvu. Trochu si děláme starosti, jestli jim bude fungovat pračka, protože jsme tu zažili už několik výpadků elektřiny (a tím pádem i večeri při svíčkách).

Začínáme řešit i program po Hampi. Až sem jsme měli všechno dost jasně naplánované, ale blíží se okamžik, kdy se musíme rozhodnout, jak dál. Ve hře jsou jeskynní chrámy v Elloře nebo pláže v Goa. Obojí by se hodně teoreticky dalo stihnout taky, ale byly by to dostihy a těžko bychom si dokázali obojí pořádně užít. Navíc cestování už máme ažaž. Holcám se nechce do Ellory, nám se nechce do Goa. Tedy ne že bychom si rádi neodpočinuli na pláži, ale pokud si máme vybrat, pak radši poznáme něco, co jinde na světě nevidíme, než ležet na pláži, jakých je všude dost a třeba i lepších. Moje přesvědčení ještě umocnilo to, jak jsem si v Hubli všiml přímého spojení do Aurangabadu, což je město asi třicet kilometrů od Ellory. Ještě než vyrazíme na kola, holky tedy zjišťují možnosti dopravy a ubytování v Goa a my možnost rezervace autobusu do Aurangabadu. Ten je ale státní a jediná možnost, jak si ho zajistit, je jet do Hospetu na nádraží. Holky zase nemůžou sehnat balíček doprava + ubytování. Obě naše skupinky tedy nechávají další řešení na odpoledne.

U půjčovny stojí čtyři kola, dvě dámská a dvě panská. Prostě čekají na nás. Ani jedno nemá přehazovačku. Doufáme, že nebude cestou moc kopců. Platí se až při vracení, což nás nejdřív trochu překvapuje, ale pak si říkáme, co bychom s takovými herkami asi tak dělali. Ptáme se na cestu. Je potřeba najet na „černou cestu“, a pak k Monkey Temple doprava, k jezeru doleva. To vypadá jednoduše.

Nečekejte žádnou zábavnou historku, jednoduché to taky bylo. Tou „černou cestou“ byla asfaltka, která se našťestí jen mírně vlnila. Projížděli jsme okolo nádherně zeleného rýžového pole, jednoho z mála, které ještě nebylo sklizeno, pak mjííme dvě ženy, které už se starají o sklizenou rýži a dělají, že nechtějí, abychom je fotili, ale jejich smích prozrazuje, že jim to určitě lichotí. K Monkey Temple je to opravdu kousek. Přijímáme nabídku na úschovu kol zdarma. Tedy zdarma... Hned nám nabízejí nápoje a krmení pro opice, kterých by mělo být nahoře celkem dost. Prý ho ale máme radši schovat do batohů.

Je skoro poledne. V informacích o Monkey Temple jsem četl, že se tenhle výlet nedoporučuje podnikat v době, kdy je nejtepleji, tedy kolem poledne. Na moje dobře míněné rady se ale holt někdy moc nedalo. Takže se teď plahočíme po pěti stech padesáti schodech v docela slušném vedru. Libor nějak není ve své kůži, takže nás holky předběhly a my jdeme pěkně pomalu, což mi docela vyhovuje. Už cestou potkáváme několik opic, nejzábavnější je jedna, která rozkošně vyjídá kokosový ořech. Chrámek na vrcholu je spíš taková malá modlitebna. Výšlap stojí za to hlavně kvůli krásným výhledům na všechny strany. Člověka najednou napadá, o kolik hezčí musí tenhle pohled být, když jsou rýžová pole ještě tak nádherně zelená, jako to, které jsme dnes mjíeli.

Krmíme opice malými banány. Stačí, aby zahlédly byť jen žlutou špičku, a už se hrnou. Zájem o nás mají i dva psi, kteří se neustále kolem nás motají a taky nás využívají jako opěradlo u gauče. Snad nemají blechy.

Sestup po schodech dolů je o něco příjemnější než opačným směrem. Vyzvedáme si kola a míříme k jezeru. Vůbec nevíme, jak má vypadat, jen jsme zaslechli, že tu někde nějaké je. Na rozcestí pokračujeme dle instrukcí stále rovně. Vidíme vesnický život v plné kráse – práce na poli, stáda koz, oráče s voly... Projíždíme jakousi vesnicí a do cesty nám vstupuje zřejmě místní blázen (aspoň tak působí) a divoce gestikuluje, abychom jeli doprava. Ani náhodou. Jedeme dál, kde nám bohužel v cestě stojí dost prudký kopec. Je fakt teplo a nechceme moc plýtvat silami, takže sesedáme z kol a do kopce je vedeme. Na vršku ale děvčata zjišťují, že žádné jezero není v dohledu. Vracíme se tedy do vesnice a odbočujeme tam, kam ukazoval ten blázen. Ono asi bude něco na tom, že blázni mají pravdu. U jezera je nádherný klid, který narušuje jen skupinka mladých cizinců, kteří se naproti chystají skákat z poměrně vysoké balvanového „útesu“ do vody. Blázni. Dva z nich skutečně skočí. I přesto, že jsou zde cedule zakazující koupání. Pak ještě přijíždějí dva otravné, nabízejí sušenky, pití a cigarety. Museli snad číhat někde za rohem.

Po chvíli odpočinku se vracíme do základního tábora, vracíme kola a obědváme. My s Liborem pak musíme zajet do Hospetu zjistit, jak je to s tím autobusem do Aurangabadu a také vrátit jízdenku z Hubli do Bombaje, kterou jsme si zatím pro všechny případy nechávali. Holky budou zase dál hledat ideální spoj a ubytování v Goa.

Když jsme čekali na lod'ku přes řeku, upoutaly mou pozornost dvě smějící se dívky, které dřepěly na balvanu u břehu a v řece praly prádlo. Tedy ono mě spíš upoutalo to prádlo. „Libore, není támhleto to naše zelený tričko?“ Je. Aspoň ve mně se perou dva rozporuplné pocity – na jedné straně hrůza z toho, v čem a jak se perou naše věci, na straně druhé možnost chlubit se tím, v čem a jak se praly naše věci. V každém případě se nevěřícně bavíme. A to jsme si dělali starosti, jestli jim bude fungovat pračka.

Čekáme na autobus do Hospetu, oslovuje nás několik rikšů. Chtějí ale za cestu sto rupií, zatímco dva lístky nás budou stát rupií dvacet. To si radši počkáme. V Hospetu na autobusovém nádraží se dozvídáme, že spoj do Aurangabadu jezdí každý den ve 14:00, cesta trvá třináct hodin a lístky se dají koupit až v autobuse. Jsme ujištěni, že plno nebývá. Pán nám ukazuje i typ autobusu, s kterým bychom jeli. To je špatné, zlatý deluxe do Jaipuru. Přichází rozhodující okamžik. Sedáme na lavičku a trochu bezradně přemýšlíme. Libor je spálený, já nastydlý, takže do Goa se nám skutečně nechce. Představa trmácení se v autobuse, se kterým máme jen ty nejhorší zážitky, je děsivá. Jet do Ellory přes Bombaj je nepříjemně komplikované. Je to vážně těžké rozhodování, ale nějak to uzavřít musíme. Vyhrává Ellora a ten příšerný autobus.

Ještě musíme jet vrátit jízdenku na vlak a hned zajistit i lístek z Aurangabadu do Bombaje, náš poslední přejezd v Indii. Na nádraží je samozřejmě fronta, ale taky nezvykle čisto. Do Bombaje jsme na čekací listině, ale na prvním a druhém místě, takže by to prý neměl být žádný problém. Problém je, že je čtvrt na sedm, poslední lod'ka jede v sedm, autobus do Hampi jede 45-50 minut a bůhví kdy vyjíždí z Hospetu. Nedá se nic dělat, musíme rikšou. Mládenec (proboha, bylo mu už aspoň patnáct?) chce sto dvacet rupií, ale usmlouváme to aspoň na stovku, na víc není čas. Mladík se fakt snaží, což taky několikrát zdůrazní. Jedeme jak o život, bereme to dokonce jinou trasou než autobus, doufáme že kratší. Když se ocitáme na neosvětlené cestě v temném zákoutí úplně sami, napadají nás různé věci. Nakonec ale dojíždíme k převozu a dokonce včas, za což rikša požaduje ještě dvacet rupií navíc. Jen kroutíme hlavami a utíkáme k lod'ce. Tak to bylo o fous...

Holky nás uvítaly překvapivou informací: mají zařízené jízdenky do Goa i ubytování na Agonda Beach. Tedy to samo o sobě zase takové překvapení nebylo, ale odjíždějí už zítra. To nás docela zaskočilo. Co se dá dělat, po necelých třech týdnech se prostě naše cesty na pár dnů rozejdou. U večere trávíme nejen jídlo, ale i tuhle skutečnost. Naše prádlo visí na ostatním drátu kolem restaurace, kde dneska pouštějí Trainspotting.

Hampi – den třetí (úterý 5. prosince)

Po snídani holky balí. Domluvili jsme se, že jim dáme klíč od našeho zámku (tedy visacího) a do našeho bungalovu si dají své bágly a odpoledne se k nám ještě přijdou osprchovat. Pokud ovšem poteče voda, což teď zrovna není ten případ. Čeká nás „královská“ oblast Hampi, děvčata s námi část ještě absolvují.

Nejdřív si ale chceme projít tržiště a koupit hlavně nějaká trička, která jsme si vyhlídli už dřív. Vybíráme, přebíráme, buď nevyhovuje barva nebo velikost nebo motiv. Je zvláštní, že když prodavači řeknete, že chcete to samé tričko, ale v jiné barvě, tak vám vytáhne sice požadovanou barvu, ale se zcela odlišným potiskem. Mezitím Libora přepadne

nepřekonatelná touha, tedy spíše potřeba uvolnit střeva pro bohatou snídani. U řeky stojí placené záchody, dávám Liborovi do ruky všechny drobné, co mám, a on uhání, co mu síly stačí. Vrací se s úsměvem nejen díky úlevě. Pobavil ho také „hajldědek“, kterému Libor v naprosté akutnosti nasypal do ruky všechny ty drobné (bylo jich určitě přes deset rupií) a ten se mu pak prý klaněl málem až k nohám, které by mu možná nejradši zulíbal. Takový bakšiš asi ještě nikdy nedostal.

Ale zpátky k tričkům. Prodavač den nebo dva předtím halekal něco o stu rupií za tričko a slevě při odběru více kusů. Dali jsme si tedy tu práci a dohromady vybrali devět triček. Ne že by byla tak úžasná, ale chtěli jsme to mít z krku. Najednou na nás vybalil sto padesát rupií za tričko. Snažili jsme se mu připomenout jeho vlastní slova a prosazovat částku osmdesát, ale neustále mlel něco o kvalitě materiálu. Takže jsme se sebrali a šli. Nedošli jsme daleko, těsně za prahem krámků už nás volal zpátky a obchod jsme uzavřeli.

Pak už nastal ten správný čas na památky. Virupaksha Temple, prý nejposvátnější chrám v Hampi, se nachází hned na kraji tržiště, za hlavní věží. Míří tam i docela dost lidí. Vstupné jsou směšné dvě rupie, ovšem za foták požadují padesát rupií a za kameru dokonce dvě stě padesát! Tak to může být neposvátnější místo v celé Indii, ale vydírat se nenecháme. Vracíme se a za věží odbočujeme vpravo nahoru, kudy se dostaneme na ten zvláštní kopec, na který máme výhled z naší restaurace. Jmenuje se Hemakuta Hill, je celý pokrytý hladkými kamennými deskami a jsou na něm rozesety obří balvany a ruiny starých chrámů. Nabízí také krásný výhled na řeku a protější břeh. Potkáváme tu jen krávu a dva malé kluky v červených košilích. Protože nehrozí nebezpečí útoku dalších capartů, věnujeme jim dvě propisky. Zastrkávají si je do kapsy u košile a hrdě se nechají, společně ruku v ruce, vyfotit. Je tu krásně a klid, máme dobrou náladu, k níž přispívá i zjištění, že v předraženém chrámu dole jsme o nic nepřišli, jak nám teď prozradil pohled shůry. Plní energie se pokoušíme po dvojicích odvalit ten největší balvan, ale naštěstí se ani nehne.

Na vrcholu kopce přece jen ve stínu zbytků chrámků odpočívá jeden cizinec. Vypadá jako Izraelec, kterých je tu hodně, a trochu překáží v záběru. Pod kopcem nacházíme sochu slona Ganeshi a Libor se dostává do mírného střetu se strážcem zákona, když kráčí natáčet do zakázaných prostor. Pokračujeme přes opuštěný Krishna Bazaar a zajímavý Krishna Temple až k sedmimetrové soše jakési zrůdy jménem Ugra Narasimha. Rozhodujeme se udělat jednu z mála výjimek a obdarováváme starého žebračka, sebe za dobrý skutek pak odměňujeme nanukem (holky) a kokosovým mlékem z čerstvě rozseknutého plodu (kluci).

Nastává chvíle loučení. Vety by s námi sice ráda pokračovala dál alespoň ke Sloní stáji, ale pro jistotu volí časově méně náročnou variantu a společně s Klaudyjí si ještě jednou vyšlápnou na Matanga Hill. Přejeme si navzájem co nejhezčí zážitky a především šťastné shledání v sobotu v Bombaji. Jsme velcí kluci, ale je nám trochu divně a stísněně. Radši hned pokračujeme po asfaltce dál směrem k areálu plnému dalších památek. Je jich tu řada – někdy zbyly jen základy, jindy krásné zachovalé chrámy jako třeba Hazara Rama Temple, zvláštní pagoda Mahanavami Dibba nebo přílehlá nádrž Pushkarini. Opodál stojící Královské lázně byly trochu zklamáním, ale tam bylo zase zajímavé pozorovat práce na archeologickém výzkumu.

Už zbývaly jen dvě známé stavby – Lotosový palác a Sloní stáj. Kdybychom tady byli předevcírem, mohli jsme použít vstupenku do Vittala Temple. Takhle ale bylo potřeba koupit lístky znovu. Libor odmítl platit dalších 250 rupií, takže jsem si od něj vzal kameru a vyrazil na obhlídku sám. Stavby jsou to pěkné, v udržovaném stavu i prostředí – posekaná sytě zelená tráva, barevné keříky... Musím ale uznat, že pokud člověk nevyužije kombinovanou návštěvu se zmíněných chrámem, je výše vstupného (zase pouze pro cizince, samozřejmě) dost přemrštěná. V areálu jsem strávil deset, možná patnáct minut. Přitom třeba v Hazara Rama, kam se smí zdarma, jsme se kochali déle.

Původně jsme si chtěli vzít zpátky rikšu, ale zrovna jsme na žádnou nenašli, takže jsme šlapali ty dva nebo tři kilometry zpátky zase po svých. V Bazaaru jsme vyměnili peníze. Bez potvrzení, takže v tom asi bude nějaká levota, ale peníze vypadají jako pravé, takže se o víc nestaráme. Pak jsme se zastavili u mladého sympatického Inda prodávajícího prsteny a řadu dalších věcí. Libor by si rád na památku přivezl nějaký prstýnek. Vybírá, vybírá, až padne volba na kousek s otočnou částí s údajně pravými tibetskými symboly. Prodavač za něj chce šest set, to je ale moc, snažíme se dostat na tři sta. Zdá se, že smlouvání mládenec nemá moc v lásce. Nedá se nic dělat, odcházíme. Víc než čtyři sta za něj rozhodně dát nehodláme. Ani to ale nezabírá, zkusíme to tedy ještě zítra.

Na malé lodce přes řeku jsme s sebou tentokrát vezli i docela velkou motorku. Větší překvapení nás ale čekalo na druhém břehu – naše děvčata se právě chystala řeku naposledy přeplout a opustit Hampi. Dozvídáme se, že jsme

málem vytopili celý Sai Plaza. Když ráno netekla voda, zřejmě jsme zapomněli jeden z kohoutků zase utáhnout. Domácí prý museli znovu vypnout vodu v celém areálu a čekat, až dorazí někdo od nás. S Liborem jsme čekali, že si nás za to vychutnají, ale všichni se jen usmívali. Zřejmě to hlavní už schytaly holky. A taky nám sebraly prádlo z ostatného drátu. Nažehlené tedy moc není, některé fleky zůstaly, ale použít se dá. Devět kousků nás přišlo na padesát rupií i s bakšišem, o kterém rozhodl Winkie zcela sám. Poprvé večeříme ve dvou.

Hampi – den čtvrtý, přejezd do Aurangabadu (středa 6. prosince)

Snídáme, balíme, platíme za ubytování a s mírnou nostalgií se loučíme s naším asi nejhezčím a nejpohodovějším ubytováním.

V Bazaaru je nějak víc lidí i stánků, zřejmě tu budou mít nějakou slavnost spojenou s dnešním státním svátkem. Doufáme, že autobus jede skutečně denně, včetně svátků. Nejdřív znovu navštívujeme prodavače prstenů a na rovinu mu říkáme, že dáme čtyři sta rupií a víc ani ň. Kroutí se, svíjí se, chce aspoň čtyři sta padesát, ale my se nedáme. Je nám sice jasné, že skutečná hodnota je někde ještě podstatně niž, ale pro nás je čtyři sta rupií přijatelných. Pro něj nakonec taky. Snaží se nám vnutit nějaké další věci. Rozeznívající se tibetská relaxační miska je fakt zajímavá, ale copak jsme v Tibetu? Už na nás vydělal dost, takže si podáváme ruce (on jako leklá ryba, když pochopil, že víc z nás nedostane), loučíme se a mizíme.

Další zastávkou je pošta. Je to takový malý baráček, stačí přistoupit zvenku k okýnku a stará paní s překvapivě dobrou angličtinou nám prodává známky na pohledy, které jsme nakoupili včera. Byly to první pohledy v Indii, které se nám líbily, s tou hrůzou v Jaisalmeru se to nedalo srovnat. A pozor, známky samy lepší! Taková ... končina světa a jak to tady mají na úrovni. Mimochodem pohled stojí pět rupií, známka do Evropy osm, takže za 6,50 Kč máme komplet odeslaný kus.

S bágly se nám nechce moc produčirovat, jdeme si jen tak sednout na Hemakuta Hill a naposledy se pokochat výhledem na okolí. Přilepuje se na nás pár capartů a dožadují se propisek. Neplatí na ně nic, jsou jak klíš'ata s nataženým strojkem: „skůůlpen, skůůlpen, čoklit, skůůlpen!“ Jsou tak otravní, že na prvním stinném místě sundáváme bágly, sedáme si a doufáme, že je to přestane bavit. Přichází k nám nějaký už na pohled nepřiliš sympatický cizinec, nechává se mnou vyfotit a docela drsně prcky odhání. Pak si sedá k nám a zabředá do hovoru. Tedy spíš monologu. Je z Izraele, v Indii už počtvrté. Libor odkráčel natočit ještě pár záběrů a já už se těším, až se vrátí a budeme moct odejít.

Autobus z Hospetu má odjíždět ve čtrnáct hodin, ale těžko říct, kdy opouští Hampi autobus do Hospetu. Nic, co by připomínalo jízdní řád, jsme tu neviděli. Proto chci raději vyjet co nejdřív. Liborovi se to moc nelíbí, nechce čekat zbytečně na ušmudlaném nádraží, ale protože mě zná, raději souhlasí s tím, abychom už vyrazili. Cestou k zastávce ještě obdivujeme a zaznamenáváme nádoby naplněné práškem různých sytých barev. Autobus byl právě připraven k odjezdu.

V Hospetu jsme po půl jedné. Na informacích se dozvídám, že spoj do Aurangabadu má odjíždět ze stanoviště číslo tři. Je tu ale neuvěřitelný blázinec, autobusy mají cedule s destinacemi jenom v hindu, takže začínám být celkem nervózní z toho, abychom nakonec ten náš neprošvihli. Před druhou hodinou obcházím každou přijíždějící kraksnu (jinak se místní vozový park opravdu nazvat nedá) s dotazem, jestli nejede do Aurangabadu. Několik minut po druhé se konečně setkávám s pozitivní reakcí a nasedáme.

Autobus nedisponuje žádným prostorem pro zavazadla, takže si je musíme vzít s sebou dovnitř. Sedačky jsou nesklopné, místa na nohy málo, opěrátko na hlavu žádná, stav autobusu nevalný, osazenstvo spíše chudší, vyhlídka na minimálně třináctihodinovou jízdu děsivá. Teprve když platíme průvodčímu, máme aspoň jistotu, že sedíme v tom správném autobuse.

Z nádraží odhopsáváme – a tento pohyb bude příznačný pro celou cestu – kolem půl třetí. Začíná jeden ze dvou nejhorších zážitků za celé naše indické putování. Neurvalý styl jízdy a neustálé a nebezpečné předjíždění jsme víceméně, i když s velkými obavami, očekávali. Tentokrát se ale všechno ještě násobilo. V Indii jsou totiž v módě retardéry. Jejich rozmístění nám připadalo naprosto náhodné, ale to je jejich věc. Horší je, že řidič je většinou ignoroval, v lepším případě přibrzdil aspoň při jejich přejezdu předními koly. My ale seděli vzadu a na retardéru se

ocitli až ve chvíli, když už zase autobus nabíral rychlost. Tlumiče bud' ve voze nikdy nebyly nebo na nějakém podobném retardéru vypadly. Stav silnice někdy odpovídal několika retardérům hned za sebou, někdy by jich bylo snad deset. Na sedadlech jsme nadskakovali až o dvacet centimetrů. Už vsedě to bylo hodně nepříjemné, ale když jsme se na noc natáhli na zadní šestce (jinak bychom snad vyskočili z kůže), stalo se hopsání nesnesitelné. Dopady na páteř z výšky na tvrdou sedačku byly bolestivé a o spánku nemohla být ani řeč. Lépe řečeno o spánku našem, protože mnozí Indové spali jak zařezaní. Aby toho nebylo málo, okno u naší sedačky vydávalo celou cestu nepříjemné vrzání a neustále se otevíralo. Libor ho zalepil lepicí páskou, ale on se vždycky našel někdo, kdo otevřel jiné okno. Byla tedy navíc zima. A my jsme byli zoufalí a naštvaní. Stavěli jsme na podivných místech v podivných intervalech. Když jsme asi po devíti hodinách měli za sebou teprve půl cesty, děsil jsem se, že jsem pánovi za okýnkem špatně rozuměl a těch hodin nemá být třináct, ale třicet. Nakonec jich bylo necelých osmnáct – osmnáct hodin hrůzy a utrpení. Naštěstí nás nestály život, ale „jen“ zdraví – paradoxně jsme se vrátili z Indie do chladných Čech nastydli.

Aurangabad (čtvrtek 7. prosince)

Aurangabad je výchozím bodem pro přesun do Ellory, vzdálené od tohoto velkého města (cca 800 000 obyvatel) něco přes třicet kilometrů. Jinak by tu cizince těžko viděli, nemá jim co nabídnout. Nám stačil nocleh a něco k snědku.

Z Lonely Planet vybíráme údajně nejlepší hotel poblíž autobusového nádraží. Je hned přes silnici, stejně jako řada dalších. Bud' se v Lonely Planet zbláznili, nebo ty ostatní hotely musí být hodně špatné. Recepce vypadá celkem honosně, chování recepčního už tomu ale moc neodpovídá. Po krátkém nejasném rozhovoru se dozvídáme, že odubytování probíhá vždy nejpозději do 24 hodin po ubytování, takže pokud se zapíšeme teď, budeme muset vyklidit pokoj zítra do osmi hodin ráno. Váháme, jestli si tu tedy jen necháme bágly, pojedeme do Ellory, a pak se teprve ubytujeme, nebo obráceně. Jsme ale tak unavení a nevyspalí, že se nakonec rozhodujeme nechat Elloru až na zítra a dneska jen spát a odpočívat. Jdeme se tedy podívat na pokoj. Není nic moc a za ty peníze už vůbec ne, ale nemáme chuť a hlavně sílu hledat dál, takže zůstáváme. Na recepci po nás chtějí kopii zadní dvoustrany pasu. Únava i podrážděnost z prožitých jízd autobusem dělá své a já se na oba chlápky docela rozohněně obořuju s tím, že si žádnou kopii dělat nebudou, nikde v Indii to po nás nechtěli a nechápeme, proč bychom to měli dělat. Máchají nám před očima nějakým kusem papíru, ale ten ignorujeme a trváme na svém. Recepční chápou, že s námi teď asi víc nezmůžou, tak nám říkají, že se tu máme s pasem stavět později.

Spíme do jedné hodiny odpolední. Vyrušil nás jen telefonát, zřejmě z recepce kvůli pasu. Zavěšujeme. Svěřili jsme se jim, že si chceme odpočinout, tak proč otravují? Když jdeme ven, recepci ignorujeme. Potřebujeme na vlakovém nádraží zjistit, jak to vypadá s naším vlakem do Bombaje, kde jsme na čekací listině. Poblíž by měla být – podle Lonely Planet – dobrá restaurace Food Lovers, takže to spojíme.

Na nádraží se po neúspěchu u dvou okýnek odebíráme do vedlejšího rezervačního oddělení. Fronty jsou dost dlouhé, míříme tedy k počítačovému automatu, který by měl podávat přesně tu informaci, kterou potřebujeme. Stane se nám něco, co bychom tu nečekali – jeden z Indů před námi nás pouští a ještě ukazuje, jak počítač funguje. Ovládání je ale úplně jednoduché a intuitivní, takže bychom to zvládli klidně sami. Jízdenka je potvrzena, takže můžeme být v klidu a jen před odjezdem zjistit číslo vagónu a sedadel.

Vstupujeme do velké, ale momentálně úplně prázdné restaurace. Interiér je poněkud zvláštní, vlastně jakoby velký stan na pískovišti, plastové židle, spousta akvárií s podivnými rybami a do toho číšníci v bílých košilích, černých vestách a s červenými motýlky u krku. Na jídlo čekáme přiměřeně dlouho, ale Libor ho má nepřiměřeně sladké a já podobně pálivé. Dojídáme tedy každý jen zhruba půlku. Číšník nám úslužně přináší účet na 197 rupií. Dáváme dvě stě, dokonce ty tři necháváme jako spropitné, což se tu ani moc nenosí. Číšník ale zůstává stát a decentně nás upozorňuje, že „v ceně není zahrnuta obsluha“. Nevěříme vlastním ušima, tohle bychom v Indii a obzvláště v takovém podniku nečekali ani náhodou. Vytahujeme dalších deset rupií. Více „drobných“ ani nemáme, je tu o ně nouze, každý je chce. Naš údiv se ale umocňuje, neboť číšník dál jen nehybně stojí. Zřejmě je mu to málo. Tak tahle hra se nám nelíbí. Kdyby nám tu aspoň pořádně chutnalo a nějak zvlášť se o nás starali, ale zase takový zážitek to nebyl a takové jednání je nám proti srsti, takže se zvedáme a s nabručeným mrmláním odcházíme. Zajímalo by nás, jestli někdo z autorů Lonely Planet vůbec v tomhle městě někdy byl.

Necháváme se zavézt zpátky do centra, do staré muslimské čtvrti. Tržiště, které nás sem nalákalo, působí spíš jako několik ulic lemovaných vietnamskými stánky a krámkou. Jen se tak ploužíme, jedním očkem hledáme internet (marně, ačkoli obchodů s PC je tu spousta) a motáme se zpátky k hotelu.

Liborovi není dobře, takže se snažíme co nejvíc odpočívat. Elektrika nejde, tudíž si ani nemůžeme pustit televizi. Když se setmí a nemůžeme si dokonce ani rozsvítit, odcházíme nabroušeně na recepci. Posílají se mnou pikolika, který zasouvá malý špinavý nevzhledný kus plastu do škvíry v hlavním vypínači a rázem se celý pokoj rozsvítí. Trapas. Ale kdo mohl tušit, že ten kus plastu funguje v takové díře stejně jako pěkné potištěné karty v luxusních hotelech?

Ellora (pátek 8. prosince)

Máme před sebou poslední výlet. Oba si nejdřív v duchu říkáme, pak i nahlas sdělujeme svou víru v to, že Ellora bude stát za to a vynahradí nám všechny ty útrapy, kterými jsme za poslední dva dny prošli.

Nejdřív se chceme nasnídat a dát bágly do úschovny. Na pokoji jsme našli jídelní lístek, takže předpokládáme, že tu někde narazíme na restauraci. Omyl. Pokud jsme chtěli snídat, měli jsme si jídlo předem objednat a oni by nám ho přinesli. Zkoušíme štěstí v několika sousedních hotelech, ale restauraci žádný nemá. Tohle je vážně zvláštní město. Tak se aspoň zkusíme zbavit bágů.

Na autobusovém nádraží žádná úschovna není, necháváme se rikšou zavézt na nádraží vlakové, z kterého stejně pak večer pojedeme do Bombaje. Vstupujeme do průchozí místnosti, kde se všude válí nějaké pytle, krabice, tašky... V družném hovoru je tu taky pár Indů, jeden z nich se opírá o stůl a listuje novinami. Říká nám, ať chvíli počkáme. Pokud je to ten, kdo nás má obsloužit, tak je pěkně drzý. Když se za chvíli ptáme, jestli si tu můžeme uschovat zavazadla, sdělí nám, že jeho šéf šel na čaj – aspoň to jsem rozuměl. Děsíme se toho, že bychom v tomhle průchodáku měli nechat svoje věci, ale rikša nás uklidňuje, že k tomu slouží ty zamčené dveře naproti. Čekáme dalších několik minut, nervozita stoupá. Šéf se zjevuje a napůl nesrozumitelnou angličtinou povídá něco v tom smyslu, že bágly musíme mít zamčené, jinak nám je nevezme. Raději doufám, že mu špatně rozumím a volám na pomoc našeho rikšu. Ten ale potvrzuje mou domněnku. Necháपavě se „šéfa“ ptám, jak to asi máme udělat. On si jen mele svou. našťvaně bereme svoje saky-paky a odcházíme pryč. Liborova vznětlivost se poprvé v Indii dostává pořádně ke slovu, a to rovnou pěkně odvážněmu. Na celé kolo našťvaně zařve: „Fucking Aurangabad!“ Několik Indů se otáčí, já se hrozím možných následků, rikša se směje. Snažím se mu vysvětlit, jak špatné máme s tímhle městem zkušenosti a mezi řečí uklidňovat Libora, abychom z téhle díry vůbec vyvázli živí.

Řidič nám nabízí, že nás do Ellory vezme a bude nás tam celý den vozit, přičemž by nám bágly hlídal. Chceme být ale sami, snad víc než kdy předtím. Indové nám začínají lézt na nervy. Je to zlomový okamžik, od téhle chvíle jsme mj. zavedli systém „třikrát a dost“. Poprvé odmítneme jakoukoli nabídku slušně, podruhé důrazně, potřetí už řveme. Asi se to v nás nějak nahromadilo... Ale to jsem odbočil. Necháпavě se v téměř nepříčetném stavu zavézt zpátky na autobusové nádraží.

Všechny nápisy jsou jen v hindu, na informacích nás posílají ke krajnímu stanovišti, odkud by měl za pár minut jet autobus do Ellory. Batohy bohužel vláčíme s sebou. Zabíráme sedačku pro tři – oba sedíme, svůj batoh mám vedle sebe, Libor svůj do uličky. Když se autobus naplní, nějaký chytrák ukazuje nově přichozímu, že na lavici pro tři jsme jenom dva. Libor to zpozoruje, zbrunátní, vstane a na celý autobus skoro vojensky zavelí, směrem k pánovi, který by si rád sedl: „Sit down!“ Pán zřejmě chápe, že to Libor nemyslí tak úplně mile, takže se jen usměje a přesvědčuje Libora, aby zůstal sedět. Ten to odmítá, chvíli se takhle dohadují a baví celý autobus. Já se moc nebavím a nejrady bych byl na severním pólu. Pán si sedá vedle mě a později přisedá ještě dáma. Když přijde čas na placení jízdného, skoro se ani nemůžu dostat k peněžence, jak mám všechny končetiny zkroucené a zavalené zavazadly.

Autobus nás vyplivne v Elloře – vedle sedící pán je aspoň ochotný a radí, kde máme vystoupit, protože jinak by se to moc poznat nedalo – a my se konečně odebíráme nasnídat. Je to asi s podivem, ale do třetice se necháváme inspirovat Osamělou Planetou a směřujeme své kroky k Milano Hotelu, kde by měly dobře vařit. Je to ta nejspinavější jídelna, v jaké jsme tu kde byli a jsme tu kromě obsluhy úplně sami. K snídani toho moc nemají, ani žádné omelety, dáváme si tedy tousty s marmeládou, kávu, čaj a mlíko. Jídlo nám přináší bůhvíproč z restaurace přes ulici, to jsme

tam mohli zajít rovnou, vypadá líp než tahle. Je toho na nás za poslední dva dny nějak moc... Ptáme se na bágly, prý si je máme nechat v nějaké kantýně u jeskyní. Odebíráme se tedy k jeskyním.

Už od vchodu nám nabízejí pohledy, průvodce, sošky, korále... Nás ale zajímá jen to, kde se zbavíme naší neplánované zátěže. Na kantýnu tipujeme jedinou restauraci, kterou tu vidíme. Ano, batohy tu můžeme za patnáct rupií za kus nechat a bude fajn, když si za to u nich taky něco objednáme. Slibujeme. Bágly skládáme ke dveřím na nějakou haldu a ptáme se, jestli dostaneme nějaké lístky nebo tak něco. Kdepak, to je prý v pohodě. Už je nám to nějak jedno, stejně je vevnitř jen špinavé oblečení, hygienické potřeby a pár postradatelných prkotin.

Ellora je proslavená chrámy vytesanými do jeskyní. Je jich tu třicet čtyři ve třech skupinách – buddhistické, hinduistické a džinistické. Nachází se v příjemném přírodním prostředí, jedna vedle druhé, pěkně očíslované. Není tu ani moc lidí, jen občas se rozčilujeme, když nám někdo vleze do záběru a nechce se mu z něj vylézt. Jeskyně – nebo chrámy – jsou velmi působivé, některé i hodně zachovalé. Když už má člověk pocit, že začínají být na jedno brdo, všude samý Buddha, začnou hinduistické a všechno je zase jiné. U některých postávají muži v bílém, držíci v ruce velkou plechovou desku. Jejich účel je zřejmý, když vstoupíte do tmavého prostoru, v němž se skrývá něco zajímavého. Desku nastaví tak, aby se od ní vhodným směrem odráželo sluneční světlo a posvítlo vám na objekt vašeho zájmu.

Nejslavnější je jeskyně číslo šestnáct – Kailásanáthův chrám. Je zapsaná na listině světového dědictví UNESCO a jako do jediné se platí vstupné: dvě stě padesát rupií nebo deset dolarů pro cizince, deset rupií pro Indy. Kdo nechce platit, může chrám obejít díky cestě vedoucí kolem jeskyně nahoru až na kopec, do kterého byl chrám vytesán, a kochat se shora. Chrám ale vypadá skutečně nádherně, takže ho sice nejdřív obejdeme, ale pak platíme „cizineckou daň“ a vstupujeme dovnitř. Venku bylo turistů málo, tady se naopak procházejí celé výpravy. Ve velkém a spleťtém prostoru se ale docela ztrácejí a je tu relativní klid. Výzdoba je krásná a člověka hlavně napadá, kolik práce muselo dát něco takového vytvořit. Procházíme se tu snad hodinu, než se stavíme v kantýně naobědvat a také letmo zkontrolovat přítomnost batohů.

Jsmo teprve v polovině trasy, takže moc neleníme a pokračujeme dál. Po několika dalších jeskyních se cesta jakoby rozdvouje. Váháme a volíme pěšinu nahoru. Asi nejdeme správně, protože další jeskyně jsou najednou pod námi, ale nad námi se taky něco rýsuje, takže to ještě zkusíme dál. Najedou se před námi otevírá krásný prostor s několika neočíslovanými jeskyněmi a hlavně jezírky neobvyklých tvarů. Voda přepadává z jednoho do druhého a končí ve vysokém vodopádu pod námi. Nikdo tu není. Libor jde směrem k vodopádu a hledá nějaký vhodný kámen na památku, já se kochám. Do západu slunce už ale zbývá jen něco přes dvě hodiny, takže na opalování moc času není – to přenecháváme holkám.

Libor zkouší pokračovat po takřka neznatelné pěšině, po které – a po jednom malém horolezeckém výkonu, při kterém mě zničehonic přepadá závrať, kterou normálně netrpím – se nakonec dostáváme k jeskyni číslo dvacet devět. Ta je hodně zajímavá a jsou v ní zelení papoušci a netopýři. Policista nám radí, kudy se dostaneme k posledním pěti jeskyním. Většina lidí se tady asi vozí rikšou (jeskyně 30-34 jsou pár set metrů od těch předešlých), ale to není nic pro nás. Důkladněji si prohlédneme jen jednu z těch pěti, která byla vytvořena jako zmenšená napodobenina úžasného chrámu číslo šestnáct. Pak se vracíme a u čísla 29 volíme úzkou skalní cestu vedoucí zhruba uprostřed vodopádu nad zelenavým jezírkem, který vytváří. Okolo posledních pár jeskyní, které jsme ještě neviděli, už jen procházíme a směřujeme ke kantýně, kde si vyzvedáváme bágly.

Jdeme na autobus do Aurangabadu, ale hned za branou areálu jeskyní nás odchytává klučina a nabízí svoz džípem za dvacet rupií na osobu. Autobus nás stál o pár rupií víc a ani nevíme, kdy pojedou, takže to bereme. V džípu jsou poslední dvě místa, batohy putují na střešní zahrádku. S těmi posledními místy to je sice pravda, ale to neznamená, že jsme byli poslední, kdo do auta nasedl. Přistoupili ještě asi čtyři další lidi. Cestou jsme zastavovali, někdo vystoupil, někdo přistoupil, a to i v situaci, kdy jsme považovali za nemožné, aby se k nám ještě vůbec někdo vešel. Nejvyšší počet pasažérů, kterého jsme dosáhli včetně řidiče, byl osmnáct. U nás by to bylo maximálně deset. Silnice se chvílemi stávala serpentinami a během chvíleky se setmělo, takže jsme jen doufali, že se s bágly ještě shledáme. Stalo se.

Na autobusovém nádraží, kde jsme vystoupili, jsme si koupili nějaké jídlo a pití, snědli ho na lavičce a snažili se tam pobýt co nejdéle, protože na vlakových nádražích laviček moc nebývá. V hlavní hale se skutečně lidé spíš váleli po

zemi. My jsme nejdřív našli dvě sedačky v rezervačním oddělení, kam jsme šli zjistit čísla našich sedadel. Tentokrát mě oproti minule naopak nějaký nevyčválanec drže předběhl, jak je tu zvykem, a já mu na to říkám svůj názor. Tady se ale zavírá v osm a náš vlak odjížděl až před půlnocí, takže jsme se museli poohlédnout jinde. Čekárnu pro první třídu jsme si nechali v záloze, nakonec ale nebyla potřeba, usídlili jsme se v čekárně pro druhou třídu. Ta měla i oddělenou část pro ženy. Bohužel před námi seděl jeden z nejzvědavějších Indů, které jsme tu potkali. Když jsme si prohlíželi fotky na digitálu nebo záznamy na kameře, mohl si krk vykrotit, i když bylo zřejmé, že tam dohlédnout stejně nemůže. Když pak vyzvídal, kolik kamera stála, začal jsem být možná až panicky obezřetný na naše věci.

Vlak měl přibližně půlhodinové zpoždění a my v něm okamžitě ulehli k spánku. Na lehátku pod námi zřejmě ležel někdo, kdo tam neměl co dělat, asi hodinu a půl se tam pořád řešilo, kdo má kde spát. Jeden mladý Ind pak odešel a na lehátku nechal dva balíčky. Vypadaly docela podezřele a já si říkal, že se zase v klidu nevyspím. Naštěstí pak zmizely a mě už probouzelo jen typické „Čaj čaj čaj čaj čaj!“

Mumbai + odlet, přilet (sobota 9. prosince | neděle 10. prosince)

Oproti mému předpokladu jsme nepřijeli na Mumbai Central, ale na Victoria Terminus. „Mumbai CST“ totiž neznamená Mumbai Central Station Terminus, jak jsem se domníval, ale Chatrapathi Shivaji Terminus, tedy nový název pro Viktoriino nádraží. Tím líp, je to blíž do oblasti, kterou už docela dobře známe. Holky dojely autobusem z Goa skutečně na Mumbai Central a byli jsme domluveni, že až budeme mít za sebou nákupy, dáme si vědět, sejdem se na posledním obědě nebo večeři a posuneme se na letiště.

Z nádraží jsme se, bez bágů čekajících na nás v úschovně, vydali trasou, kterou jsme znali. Stánky byly ještě zavřené, přece jen je celkem brzy, něco po osmé hodině. Chceme se někde nasnídat. Možností zatím moc není, takže zkusíme hned první, která vypadá rozumně. Je tu ale docela dost draho a nemají francouzské tousty, na které se tak dlouho Libor těší, takže se nenápadně vytrácíme a nakonec končíme v naší oblíbené restauraci IDEAL. Francouzské tousty tu sice taky nemají a snídaně není tak chutná jako předešlá jídla, která jsme tu spořádali, ale hlavně že jsme se nasýtli.

Už ani nepočítám, pokolikáté jsme u Brány Indie. Ale když jsme od ní takový kousek, byla by škoda se tu zase nezastavit. Pak scházíme zpátky na ulici plnou stánků, které už začínají ožívat. Tentokrát máme s sebou prozřetelně prázdnou PET láhev a necháváme si ji naplnit šťávou z cukrové třtiny. Holky nám esemeskují, že jsou v McDonald's u Victoria Terminus, takže jim jdeme vlastně naproti. Za chvíli už je Libor zahlídne na druhé straně ulice. Šťastně se setkáváme a v rychlosti vyměňujeme zážitky z posledních tří dnů. Holky si prý krásně odpočinuly, byly na písečné pláži v podstatě samy, jen jedly, pily, opalovaly se a koupaly.

Domlouvám se, jak to dneska provedeme. Klaudyja se dozvěděla o autobuse, který by měl jezdit od Victorie až na letiště. Jdeme tedy na zastávku zjistit podrobnosti. Na zastávce ale není ani slovo anglicky. Ptáme se mladíka, který tu postává. Prý by ten airport express měl jezdit každých 10-15 minut. Vzhledem k tomu, jak je letiště daleko, se nám to moc nezdá, a tak si říkáme, že tu schválně počkáme – času máme stejně až moc. Čekáme snad půl hodiny a autobus nikde. Tedy projela jich spousta, ale ten na letiště žádný. Takže zase nějaký chytrák.

Dáváme si znovu rozchod a domlouváme se zhruba na třetí hodině na oběd. S Liborem pokračujeme po ulici, ve které jsme ještě nebyli, ale zrovna se tam koná nějaká demonstrace za účasti policejních a televizních vozů. Libor se ke kameramanům přidává, já ho ale skoro tahám za šos, ať nechodí moc blízko a ať jdeme radši okolo. Asi to ale nebude nic drsného, protože jeden z policistů se na nás usmívá a ptá se, odkud jsme. „Very nice,“ zní odpověď na naše „Czech Republic“, což je jedna ze tří obvyklých variant – ty další jsou buď nechápavý pohled nebo „But which republic?“.

Ocitáme se v tržnici Crawford Market, kterou už taky známe. Tentokrát je tu ale podstatně víc vánočního zboží než před týdnem. V jednom obchůdku nakupujeme nějaké dárky domů a také pro Vety, která bude mít zítra narozeniny. Pak se pomalu šineme zpátky na Victoria Terminus. Je horko, v Bombaji se k tomu přidává i vlhko, jsme ucaptaní a už se nám nechce nikde běhat, takže si sedáme u nástupišť a jen tak zevlujeme. Čas utíká pomalu a jsme dost vděční, když se na základě naší SMS objevují holky a vyzvedávají nás.

Míříme na Mumbai Central, kde prý narazily na dobrou restauraci. Vypadá skutečně dobře, je i docela zaplněná hosty. Snad proto nás posílají do horního patra. To je klimatizované a je tu až chladno. Po otevření jídelního lístku Klaudyja překvapeně zjišťuje, že jsou tu podstatně vyšší ceny než dole. To byl možná ten pravý důvod, proč nás sem poslali. Vymlouváme se na zimu a vracíme se zase dolů. Objednáváme si velké thali za směšných osmatřicet rupií a nějaké nápoje. Naše poslední normální jídlo v Indii...

Děvčata mají ještě nutkání utratit nějaké peníze, takže odbíhají do nedalekého obchodního centra, my s Liborem na ně jdeme čekat na nádraží. Do hlavní části haly se smí jen skrz bezpečnostní bránu, což se nám ale nechce absolvovat, takže skládáme batohy u jednoho okýnka a sedáme si na ně. Už toho máme plné zuby a začíná pořádně těšení se domů.

Po zhruba půlhodině si bereme taxíka na letiště. Domlouváme se na třech stech rupií, čímž se taxikář, který nás tehdy vezl z Bandry právě sem na Mumbai Central a chtěl tři sta padesát (dali jsme tři sta), dostává do hodně negativního světla. Cesta je dlouhá, místy se tvoří kolony. Projíždíme oblastí chudinských slumů. Když se na jednom místě zastavujeme v dopravní zácpě, přibíhá k nám chlapeček, který žije se svou rodinou na ulici – bez střechy nad hlavou. Směje se, zdraví se s námi, snad ani nic nechce. Vypadá spokojený. Mám z toho hrozně zvláštní pocit. Jak málo stačí ke spokojenému životu... Připadám si jako bohatý Američan.

Taxikář sice vypadal sympaticky, ale na letišti chtěl další peníze za zavazadla. Klaudyje už měla v takových případech praxi, takže samozřejmě nic nedostal. Doufali jsme, že odletová hala bombajského letiště bude vybavenější než naprosto nevybavená příletová, nějaký ten duty free by to chtělo, ale první dojem tomu moc nenapovídal. Naši jsme čtyři volné sedačky naproti dvěma stánkům s občerstvením, provedli základní hygienu, převlékli se a za pomoci koupeného nealkoholického nápoje zlikvidovali zbytky mého ginu. Chovali jsme se trochu veseleji, takže jsme malinko upoutali pozornost ostatních. Liborovu pozornost zase upoutala igelitka, která ležela pod telefonem hned vedle našich sedadel. Docela v nás hrklo. Šel jsem naši obavu sdělit kolemdoucímú policistovi, ale ten se jen zasmál a šel dál. Hmm, pak at' se nediví, že jim to tady občas bouchne. A to v novinách, které jsou tu zdarma k dispozici, zrovna psali, že se údajně chystají únosy letadel letících z bombajského letiště. Radši tedy jdu za dalším zaměstnancem, ten mi tvrdí, že je v tom určitě jídlo. Odvětim, že možná ano, ale možná taky ne. Když vidí, že se mě jen tak nezbaví, jde se do tašky podívat. V tu chvíli by se ve mně krve nedořezal. Je tam prý ale skutečně jen jídlo a hází tašku do koše. Jídlo jsme si tady dali taky, my s Liborem dokonce naše první maso v Indii – výtečnou kuřecí pizzu a tortilu s kuřecím masem.

Po odbavení se dostáváme do další části letiště, tady je i několik duty free shopů a taky pohodlná lehátka. Utrácíme poslední peníze a nakupujeme několik lahví alkoholu – Klaudyje dvě a my s Liborem dvě. Nedostaneme ani účtenku ani zboží, to nám prý přinesou k letadlu. Připadá mi až neskutečné, jak tu dokážeme být někdy důvěřiví. Ale ono člověku často nic jiného ani nezbývá.

Lahve skutečně dostáváme před nástupem do letadla, ale problém nastává v Curychu, kde přestupujeme. Alkohol koupený v indickém duty free nám do kabiny nepustí. Bud' ho tam musíme nechat (ani náhodou!) anebo odbavit jako samostatné zavazadlo. Do odletu zbývá něco přes půl hodiny. S Klaudyjí obíháme letiště, nevíme kudy kam, často není ani poblíž někdo, kdo by nám poradil. Jsme uříčení, naštvaní. Všechny lahve cpeme do mého malého batohu a doufáme, že se jim nic nestane. V Praze nás ale čeká nemilé překvapení. Z jedné z našich lahví (vanilkový Smirnoff) jsou jen střepy a nejen celý malý batoh, ale i půlka velkého báglu je celá mokrá a cítit po vodce a vanilce. Tak to je tedy „fajn“ tečka za celou naší expedicí. Zkoušíme reklamaci, ale jsme odkázáni na kancelář Swissu. (Tam nám v pondělí sdělí, že máme smůlu.)

V příletové hale vyhlížíme tatínka Vety, který nás rozveze do našich domovů. Všude dobře, doma nejlíp...

Pár slov na závěr

Ani na chvíli nelituji, že jsme se vydali do Indie. Je to neuvěřitelná země, plná paradoxů – krásná i hnusná zároveň. Myslel jsem, že napíšu pár stránek, nakonec jich je mnohem víc. Zážitků prostě byla spousta, a to se jich sem ani řada dalších nevešla, protože jsou prostě nesdělitelné. Báł jsem se některých věcí (píšu o nich v úvodu), ale brzy se ukázalo, že obavy byly zbytečné. Je to taky země obrovská a doufám, že se mi podaří prozkoumat další její části.